

ELŐFIZETÉS

Éves előfizetés: 24 koronára
Fizetés: 24 koronára

VIDEK

Éves előfizetés: 28 koronára
Fizetés: 28 koronára

HIRDETÉS

10 soros hirdetés: 20 fillér
Minden sorra 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
tasok palotájában,
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Székesfehérvár-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐKIRASZTO:
STAUBER JÓSEF.

Vasárnap, április 25.

Visszavert orosz támadások.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

A Kárpátokban helyenkint heves ágyúharó volt.

Uzsoki szoros szakaszában a nap folyamán itt ott előfordult orosz előretöréseket mind visszavertük.

Ellenségnek a turkai-ut mentén és ettől nyugatra ellenünk intézett éjjeli támadásai újból nagy veszteséggel mellett omlottak össze. Egyebekben a helyzet változatlan. Höfer, altábornagy a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az yperni győzelem kiaknázása.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ellenségnek minden kísérlete, hogy az általunk Yperntől északra és északkeletre nyert terepet tőlünk visszafoglalja, megghiúsult.

Yperntől északra franciák egy erős támadása, Yperntől északkeletre (Szt. Julienne) angoloknak egy támadása az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlott.

Az Ypern-Birhoote-ut mentén és ettől keletre ellenünk intézett egy további támadását ma reggel ugyanazon sors érte.

Csatornától nyugatra csapataink az éjjel Luserne helységet rohammal elfoglalták.

Elfogott franciák, angolok és belgák száma kettőezer négyszázhetvenre emelkedett. Az összesen harmincöt ágyú és hozzája tartozó löszereken kívül nagyszámú géplegyver, számos puská és egyéb hadianyag jutott kezünkbe.

Champagneban, Beausejour majorától északra ma éjszaka négy aknával telobbantottunk egy lövészárkot, franciák e közben súlyos veszteségeket szenvedtek, különösen, mivel tűzsergük saját árkaikra lőtt.

Maas és Mosel között a franciák több helyen megismételték támadásukat. Ally erdőben szuronytámadásban mi maradtunk győztesek. Innen tovább keletre egyes helyeken vonalainkba behatolt franciákat ismét kivetkük. A Bois de Pretrében előbbre jutottunk.

A Vogezeben köd és hó akadályozza a harci tevékenységet.

Keleti hadszíntér:

Keleten a helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Pénzüntézeti Központ.

Irta: Ottenberg Tivadar, udv. tanácsos, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója.

Arad, április 24.

A Pénzüntézeti Központ létesítése ügyében a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatot egyes ellenzéki képviselők részéről az a meglepő vád érte, hogy az pártszempontokat, sőt, kortes célokat szolgálna. A hírlapok közlése szerint az ellenzék el is határozta, hogy a javaslat megszavazása ellen széles körű akciót indít.

Nem lehet célnom, sem a hivatásom, hogy a kormányt, vagy a törvényjavaslatot e váddal szemben megvédeni próbáljam. Mint pénzüntézeti szakember az — Aradi Közlöny szerkesztőségének megtisztelő felkérése folytán — csak arról akarok nyilatkozni: vajjon egyáltalán alkalmas lehet arra a Pénzüntézeti Központ, hogy vele a mindenkori kormány a maga párteljárát szolgálja és fenforog-e a valószínűsége annak, hogy azt ily szempontok szolgálatába állíthatják?

Az, hogy a Pénzüntézeti Központ állami kezdeményezésre és legnagyobb részben az állam tőkájével alakul és hogy vezetőségében a kormány képviselői is helyet foglalnak, egyáltalán nem lehet alapja a már említett vádnak. Így alakult és így alapon működik eddig is hazánkban a Magyar Földhitelintézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, az Országos Központi Hitelszövetkezet és részben az Altruista Bank; s ezek mindegyikéről el van ismerve, hogy működésük és hitelnyújtásuk a legnagyobb tárgyilagossággal, minden párt-, vagy egyéb szempontok nélkül történik; egyetlen eset se fordult elő, amikor ezek bármelyikét is politikai választásoknál eszközül használták volna fel és kétségtelen, hogy ezen intézmények mind a közjó javára működnek. Az Országos Köz-

ponti Hitelszövetkezethez tartozó alföldi, dunántúli és erdélyi szövetkezetek közül igen soknak függetlenségi párti emberek a vezetői, a kik e minőségük által soha nem jutottak a kormányhoz szemben semminő lekööttségbe és politikai elveiket egy pillanatra se kellett szegre akasztaniok.

A Pénzüntézeti Központ egyik főcélja: a nehézségek közé került, megszorult pénzüntézetek segítése, vagy ahogy megszokott szóval mondják: szanálása. E tekintetben az új intézmény éppen a kormánytól függetlenül azokat a pénzüntézeteket, amelyek a segítségre rászorultak. Eddig minden ily válságnál a bajba jutott pénzüntézet első útja volt, hogy a pénzügyminiszterhez fordult segítségért. A pénzügyminiszter aztán, ha az intézetet a segítségre érdemesnek találta, megadta a módot erre, többnyire, vagy úgy, hogy a pénzüntézetet a fővárosi nagybankok szindikátusához utalta, amelynél viszont a kormány vállalt bizonyos garanciákat. A jelenlegi helyzetben tehát inkább függött a pénzüntézet a kormánytól és a fővárosi nagybankoktól, mint a szanálási akciókra kijelölt Pénzüntézeti Központnál, ahol az igazgatóságban a pénzüntézetek képviselői vannak többségben s a kormánynak csak korlátozott száma delegáltjai vannak, amit az állam nagy anyagi részesedése mindenestre indokoltá tesz és amit minden hozzáértő ember természetesen fog találni. Míg tehát ma egyedül a kormány dönt ily esetekben, a jövőben ez a pénzüntézetek autonóm intézményének fog hatáskörében állni.

A Pénzüntézeti Központ, a szanálásokon kívül kétségtelenül olcsó hitellel fogja ellátni a pénzüntézeteket, a melyek az iránt hozzá fordulnak, és a melyek működésükben arra méltónak fognak bizonyulni, azaz: a melyek felelősségében a megkívánt gondosság, rend és megfelelő szakértelem konstataálható. Ezt a Központ a pénzüntézetek revíziója útján állapítja meg. Semmikép se képzeltető el, hogy a

Központ kiküldött revizora azzal a szemmel nézhetné valamely pénzintézet üzleti könyveit és tárcáját, hogy az vajjon kormánypárti vagy ellenzéki embereknek nyújt-e több és előnyösebb hitelt? Ha akarná, se tudna erről alapos meggyőződést szerezni. A Pénzügyi Központ-tervezetében a revíziónak irányai is meg vannak jelölve, s azok keretei egyenesen kizárják, hogy a revizor működése és véleménye egyébre is terjedjen ki, mint arra, a mit a pénzintézetek helyes vezetésének ellenőrzése megkövetel.

Maradna fenn még az az ellenvetés, hogy miért nyújtják be most, a világháború közepette ezt a törvényjavaslatot, amelynek szakszerű és beható megvitatására az idő rövid és a körülmények nem alkalmasak? Ha a Pénzügyi Központ létesítésével várni lehetett volna, amíg a várva-várt béke beáll és a széleskörű vitára több mód lesz, ez hiba nem lett volna. A viszonyok azonban előre tölték a szükségét, amely a Pénzügyi Központ létesítését parancsoló módon sürgeti. Nem lehet bevárni, amíg a bajok, az értékdevalvációk és más veszteségek folytán bekövetkezzetnehezségek és megakadások, amelyeket a háború egyes pénzintézeteknél okozott, nagyobb mérvet öltének. Az igazi, okszerű segítségnek ép az a célja, hogy akkor és úgy végezze el a munkáját, hogy a veszedelmet idejében hártsa el, hogy a nagyobb vagyontulások megakadályoztassanak és hogy megelőztessék a bizalom megrendülése, amely rendesen az ilyen nyilvánosságra jutott válságok nyomában jár. A legrövidebb idő alatt kell, hogy megkezdje a működését az intézmény, amely a maga nagy tökéjével alkalmas a segítségre és amely a pénzügyi revízió megteremtése által, a háború izgalmal és ijedelmei után megnyugtató a nagyközönséget, amidőn kellő ellenőrzéssel gondoskodik arról, hogy a pénzintézeteknél elhelyezett részvény és betéttőkét kellő biztonsággal kellő mobilitás mellett kezeljék és gyümölcsöztessék.

Ami a szakszerű megvitatást illeti, talán szabad megkockáztatnom azt az állítást, hogy a javaslat benyújtása előtt az arra legilletékesebb faktorok, a pénzügyi szakemberek ezt-kellően gyakorolták a reformmal szemben. Teleszky János dr. pénzügyminiszterelnöke alatt tartott ankétán több mint nyolcvan elsőrangú pénzintézet vezetője vett részt és a sok felszólaló közül egy kivételével valamennyi elismerte, hogy a Pénzügyi Központ valóban lézagpotló, sürgősen megvalósítandó intézmény. És noha a jelen voltak között voltak ellenzéki pártállású férfiak, egy szóval se jutott olyan vélemény kifejezésére, a mely pártpolitikai szempontból talált volna kifogásolni valót a Központ létesítésében, vagy szervezetében. Ebben a kérdésben, szerény nézetem szerint, nem is lehet helye semminő pártpolitikának. Kormányának és ellenzékének össze kell fogni, hogy ez a nagyrahívott alkotás mielőbb és minél hasznosabban kezdje meg működését.

Amennyire alaptalannak tartom az aggodalmat, hogy a Pénzügyi Központ a mindenkor kormányok pártcéljait szolgálhatná, ép annyira megszívlelendő az az álláspont, — amely ép az aradi kereskedelmi és iparkamarában a múlt hetekben tartott magasszínvonalú szakértekezleten is kifejezésre jutott — hogy a Pénzügyi Központ vezetésében a vidéki pénzintézetek a fővárosi bankokkal egyenrangú szerepet és érvényesülést nyerjenek. Ebben, valamint egyéb részlet-

kérdésekben a pénzügyminiszter bizonyára figyelembe veszi a jogos kívánságokat, de ha ez most nem történhet meg, kétségtelen, hogy a gyakorlat idővel a helyes irányba fogja terelni a Pénzügyi Központ működését.

A Pénzügyi Központ nemcsak nagyszabású, hanem államférfiúi előrelátásra és kiváló szakértelemre valló, nagy jövőre hivatott alkotás, a melynek áldásait hazánk egész pénzügyi élete, s általuk az ország egész lakossága, minden megkülönböztetés nélkül, élvezni fogja és a melyért az utókor elismerése és hálája fogja illetni mindazokat, a kik ezen intézmény megteremtésének szükségét a kellő időben fölismerték és annak megvalósítását minden erejükből lehetővé tették.

Megkezdik a városi kenyér sütését.

— Nem változnak a városi hus árai. —
— Megdrágul a nem konzorcionális hus. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Természetes dolog, hogy Arad város tanácsa most minden ülésén élelmészeti kérdésekkel foglalkozik. Kénytelen vele, mert a háborús viszonyok napról-napra olyan problémák megoldására adnak alkalmat, amelyekhez békés időkben a sok magánérdek megmozdulásának sajára a hatóság félénken szokott megbuvni. A háború vakényszerűsége, erős markának szorítása kellett ahhoz, hogy a közérdek szót az ember kimarja mondani, anélkül, hogy ostoba, naiv számarnak titulálnák. Ma egész nyíltan meg merik mondani, hogy hatvanezer ember jó és olcsó kenyere, jó és olcsó hús nem olyan fontos dolog, mint néhány embernek a meggazdagodása, akik mindaddig, amíg csak az ő hangjukat hallhatta a közönség, el tudták hitetni, hogy nekik van igazuk. Abban a pillanatban, hogy egy erőyes lépéssel a tanács a közönség mellé állott, kitűnt, hogy másképp is lehet, mintahogy volt és a kenyér holnapról kezdve nem 56, hanem 42 fillér lesz, az élő marha drágább és az ára még sem változik. A háború kellett hozzá, a háború, amely mindenkinek feladja a nagy feladatot: harcot vívni minden ellenséggel, külsővel és belsővel.

A város tanácsa ma elrendelte, hogy a kenyér árai leszállítása céljából Moravék Istvánnak, az Alföldi kenyérsütőde tulajdonosának műhelyében naponta tíz métermázsas kenyérlisztet dolgozzanak fel. Moravék ajánlatát ismertettük mai lapunkban és a tanács egyhangulag elfogadta azt. A felajánlott pékműhelyben a katonaság részére is készül naponta 60 métermázsas lisztből kenyér és a város is ugyanekkora mennyiségben termelhet kenyeret. Hegedűs Ede alezredes, állomásparancsnok, a legnagyobb előzékenységgel engedte meg, hogy a sütőde a város rendelkezésére is álljon és a közönség olcsó és jó kenyérhez jusson.

Mikor Lőcs Rezső helyettes polgármester ismertetni akarta az ajánlatot, a tanács tagjai, akik a reggeli lapokból már informálódtak, egyhanguan kiáltottak fel: *elfogadjuk!*

— Tessék megnézni az utalvány kiosztásoknál, hogy milyen kenyeret kap a közönség — mondotta Vannay Gyula tanácsnok — el-

hozzák és sirva panaszkodják, hogy 56 fillért vesznek el a pékek és undorító egészségtelen masszát adnak érte, amely nem is nevezhető kenyérnek.

— Kukorica darából, de nem lisztből készül a kenyér — szolt Kovács Vince tanácsnok — sőt volt rá eset, hogy a kukorica héját is belesütötték a tésztába.

A tanács elhatározta, hogy ma megkezdik a sütést és holnap reggel már a városi élelmiszerek üzleteiben és a Tököli-téren egy sátorban 42 fillért árultja a kenyeret. Ez az ár nem végleges, mert a városnak csak 37 fillérjébe kerül a kenyér kilója és ha azt látják, hogy csakugyan 140 kiló kenyeret ad 100 kiló liszt, akkor le is fogják szállítani az árat. A katonaság 140 kilót kap, tehát nem lehet ördögös mesterség a polgárság részére is előteremteni. A kenyeret két kilós cipókban árúsítják, természetesen egy kilót is lehet belőle kapni. A kenyérárúsítás utalvány ellenében történik és az 1630 grammos utalvány két kilós kenyér vásárlására jogosít. A minőség javulását a tanács a szabad keverés engedélyezésével várja és mai üléséből újra táviratozott a földművelésügyi miniszternek, hogy adjon árpát és engedje meg a tengeri és fehér liszt szeparált árúsítását.

Az aradi cukrászok kérelmére a tanács két métermázsas nullás liszt vásárlását engedélyezte egy-egy iparos részére. A rendőrséget utasította, hogy állapítsa meg a cukrászok lisztkészletét és ha szükségesnek mutatkozik, akkor a jövőben is utalványoz nullás lisztet.

A husárok megállapításával foglalkozott ma az árszabályozó bizottság Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében. Zabor Andor tb. főjegyző bejelentette, hogy a város által vásárolt tinókból próbavágatást tartott és a rendkívül jó hus, amelynek kilója élő súlyban két korona, ugyanazon az áron árúsítható, mint az egy korona 80 fillérbe került tehén hús, mert a próba szerint a mai árak mellett is megtalálják a mészárosok a tisztességes polgári hasznukat. A városi hus ára tehát változatlanok maradnak. A konzorciumon kívül álló mészárosok kérelmét ismertette Varjassy Lajos dr. kamarai titkár és a bizottság eleget tett ama óhajuknak, hogy a városi és a privat hus közötti nagy különbséget megszüntesse, elfogadva azt az érvelést, hogy a legutóbb megállapított 192, 224 és 248 filléres árak nem feleltek meg az élő állat tényleges árainak. Megjegyzendő, hogy Green Nándor főkapitány, mikor a múlt héten ezeket az árakat ajánlotta, hangalyozta, hogy a konzorciumon kívül álló mészárosok üzleteiben ezek a tényleg fizetett árak voltak, amelyeket maguk az érdekeltek mondtak be. A bizottság ma felemelte az árakat és a pecsenyehúst 2 korona 80 fillérért, a leves húst 2 korona 60 fillérért, a szegyhúst 2 korona 40 fillérért árúsíthatják. Ezek az árak a növendék állat húsára nem érvényesek.

VÁROS ÉS MEGYE

Pályázók a Bibits ösztöndíjra. Aradvármegye állandó választmánya ma délelőtti ülést tartott, amelyen a tavaszi közgyűlés tárgysorozatait készítették elő. A Bibits ösztöndíjban megüresedett négy helyre is ma választotta ki a bizottság azokat a pályázó diákokat, akiket a közgyűlésnek jelöl. A négy hely közül az egyikre csak Károssy Ferencet jelölik, aki nemesi jogon tarthat igényt az ösztöndíjra, a másik három helyre pedig Subbereusz Józsefet, Gémory Lajost, Nádray Andort és Mohos Zoltánt ajánlják. Mohos Zoltán kérelmét azzal is támogatják, hogy apja, Mohos Agoston tanító hadbavonult.

Kinos jelenet a Dardanella-flotta parancsnoka és a spanyol királyné között.

Battenberg herceg összeveszett nővérével. — Küszöbön az új akció a szoros ellen.

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Athén, ápr. 24.

Küszöbön a Dardanellák ostroma.

Athén. Battenberg Sándor herceg, a szövetséges flotta főparancsnoka megérkezett és a „Queen Elisabeth“-et választotta ki admirális hajóul, Robek admirálissal és az orosz Askold cirkálón parancsnokló orosz tenger-naggyal, valamint az Alexandriából visszaérkezett Amadée tábornokkal azonnal hosszú haditanácsot tartott. A Dardanellák elleni akciót a szövetséges flotta és a szárazföldi csapatok a legrövidebb idő alatt megkezdik.

Athén. Tenedosból és Mitilenéből érkezett jelentések szerint a szövetséges flotta a Dardanellák előtt demonstráló felvonulást tartott. A hajók salvét adtak le, de akciót nem kezdtek.

Egyenletlenség az angol admirálisban.

Athén. Angol forrás szerint a Dardanellák bombázásának szünetelése az angol admirálisban előtörtént nézeteltérésre vezethető vissza, minek következtében az operációk megkezdését elrendelő két parancsot visszavontak. Április 25-ikére várják az akció meghatározását.

Szállítják a csapatokat a Dardanellákhoz?

Róma. Londonból jelentik fentartással, hogy Alexandriából és Algirből hatvanhárom hajón megkezdtek a csapatszállítását a Dardanellákhoz. Minden hajón kétszer katona van. Esszokról az orosz hadsereg ugyanakkora haderővel fog támadni.

Görögország érdekei.

Athén. Az athéni lapok élesen hangsúlyozzák a görög-olasz érdekelletét az Adrián és az aegai tengeren, valamint Kis-Aziában. Zographos külügy-miniszter a királynál volt kihallgatáson és az audiencia után minisztertanács volt.

Pestis a krími félszigeten.

Berlin. A krími félszigeten pestis dühöng, amelynek már eddig is igen sok áldozata van.

Szemtan az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmánischer Lloyd haditudósítója jelenti a gallipoli főhadiszállásról:

Április 20. Éjféli táján egy tizenkét egységből álló angol-francia flottakülönítmény vonult fel Enos felé. Igen heves ágyutüzeléssel fogadtuk őket. Értesüléseink szerint az antanteflotta igen súlyos veszteségeket szenvedett. A partraszállási kísérlet egyáltalán nem járt sikerrel.

Az Agamemnon nevű angol hadihajó bombázni próbálta Bulairt, de gyorsan visszavon-

lásra kényszerítették ütegeink. A világtörténelemben példátlanul álló barbárságról kell ez alkalomból hírt adnom. Az Agamemnon szántszándékkal tönkre bombázta Szulejmán pasának, a Dardanellák első török urának sírmlékét, amely — természetesen — nem volt katonailag megerősítve. Az Agamemnonnak ez a ténykedése súlyos megsértés a hágai egyezménynek. Annak idején, az első balkáni háborúban még a szerbek is tisztességesebben viselkedtek, amikor Murad szultán sírját megkímélték.

Algesirasból és az északafrikai partvidékről kapott híreink szerint Gibraltárban néhány nap óta nagy oszlopátállításokat irányítottak a Dardanellák felé. Az expedíciós csapatok élén Battenberg Sándor herceg áll.

Igen bizalmas helyről olyan hírt kapunk ez ügyre vonatkozólag, mely még a sajtóban nem jelent meg. Eszerint Battenberg Sándor herceg, hugával, a spanyol királynéval Algesiras közelében találkozott. A találkozás mástól óráig tartott, igen kinos jelenet folyt le a testvérek között. A királyné nyíltan megmondta a hercegnek, hogy helyteleníti azt, hogy német származása és rokonsága ellenére az angolok szolgálatába állott és vérei ellen küzd. A herceg hevesen válaszolt. Ena királynő szemrehányásaira, mire a királyné sirva takadt. A testvérek hideg tejbőlöntéssel váltak el egymástól.

EGYESÜLETI ÉLET.

Aradi katolikus háziasszonyok gyűlése. (Beszámoló a Cseléd Otthon működéséről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

A városháza tanácstermében ma délután öt órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a Károlyi Gyuláné grófné elnöklése alatt álló aradi katolikus háziasszonyok egyesülete. A közgyűlésen az egyesületben tevékenykedő aradi urinők nagy számmal vettek részt és érdeklődéssel hallgatták meg az ügyvezető elnököt: Róka Józsefné jelentését az egyesület elmúlt évi munkásságáról.

— Megtaláltuk — mondotta Rókané — a cselédnevelés gyakorlati helyes irányát az Aradi Cseléd Otthonban, amidőn a még gyermekleánykákat a háztartás minden ágában kiképezzük, cselédekévé neveljük. A Cseléd Otthon vállalatba vette az aradvárosi árvaház élelmezését és ellátását. Már harmadik éve annak, hogy a Cseléd Otthon az aradi árvaházban foglalkoztatja növendékeit a főzés, takarítás és mosás körül, hogy így azok a cselédi teendők minden ágában jártasságot szerezzenek. Hogy pedig e tekintetben már sikerekre is tudunk hivatkozni, azt bizonyítja az a kereslet, amelylyel háziasszonyaink az otthont cselédekért ostromolják.

Elmondotta azután, hogy az árvaház élelmezését olyan egységek mellett vállalták el,

hogy most a drágaságban valóssággal ráfizetnek erre a vállalkozásra, amelynek szerződését azonban haszáfiaságból továbbra is megújították. Végül arról számolt be, hogy a háziasszonyok egyesülete elnöknője, gróf Károlyi Gyuláné, szándékának hódolva, ez év 3 első hónapjában a háború miatt kenyérkereső nélkül maradt szegény családok gyermekei közül naponta többeknek ebédre izletes és meleg ételt adott. A gyermekeket a polgármester választotta ki valláskülönbőség nélkül. Az ebéd kiszolgáltatását az Aradi Autonom Katolikus Kör helyiségeiben, Rókané állandó felügyelete alatt a Cseléd Otthon látta el. Idáig 8265 adag ebédet szolgáltatott ki.

A közgyűlés elismeréssel adózott Róka Józsefné fáradozásának és az elnökő gróf Károlyi Gyuláné iránt is szeretetét nyilvánította.

Szóvá teszi az ellenzék a felmentéseket.

(Függetlenségi pártelnökök tanácskozása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 24.

A függetlenségi pártkörben tegnap tartott elnöki tanácskozáson, mint fővárosi tudósítónk írja, híre terjedt, hogy Zboray Miklós egy törvényeségi tárgyalás keretében a következő kijelentést tette:

— Az ellenzék elhatározta, hogy hétfőn a képviselőházban indítványozni fogja, hogy ne a negyvenhárom—ötven éves népfölkelőket, meglett családapákat vigyék a harctérre, hanem az emberhiányt először azokkal pótolják, akiknek a felmentése vagy szabadságolása nem közérdek.

Bakonyi Samu erről a kérdéssel így nyilatkozott:

— Az elnökök értekezletén szó volt erről is, a katonai javaslatok kapcsán, de csak mellékesen. Jogosnak és helyénvalónak tartjuk az olyan felmentéseket, amelyek kulturális, vagy gazdasági érdekeket szolgálnak, de ez a beszédkö, hogy nem mindig van így. Amikor a negyvenhárom—ötven éves javakorukon túl lévő embereket katonasorba állítják, akkor járjanak el a legnagyobb körültekintéssel és megfontoltsággal, ha fiatal, esetleg katonailag kiképzett, erős és szívós hadkötelesek mentesítéséről van szó. Igenis beszéltünk arról, hogy ezeket a szempontokat a kormány figyelmébe ajánljuk.

Vásárosi Vilmos megjegyezte:

— Csak körbevetőleg merült fel ez a kérdés.

Zboray Miklós kitért minden nyilatko-

sat elől.

Várjunk hétfőig, akkor majd elvállaljuk, — felelte szűkszavúan és ridegen.

Ugy tudják, hogy a függetlenségi párt vasárnapi értekezletén foglalkozni fognak a katonai mentesítésekkel és már a képviselőház hétfői ülésén szóvá is tessék. Hogy milyen formában, a fölött még nem határoztak. Lehet, hogy a katonai javaslatok bírálata keretében fejtik majd ki az ellenzéknek erre vonatkozó felfogását, de az sincs kizárva, hogy külön fel-
szólalás anyaga lesz.

A „józan“ Oroszország.

— Diákok tüntetése Przemysl elfoglalásának öröme. — Likőrös cukorvutki helyett. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Az Oroszországban utazó amerikai német állampolgár, akinek tollából már több érdekes cikket közölt az Aradi Közlöny, Péterváron tartózkodott, amikor az orosz fővárosba megérkezett Przemysl elestének híre. Az örömhír hatásáról és Péterváron tett egyéb tapasztalatairól a következőkben számol be az amerikai:

— Délután a táviró meghozta Przemysl átadásának híré. Az egyetlen tüntetés, amely az Oroszországra nézve jelentős hír hatása alatt keletkezett, körülbelül hatszáznyolcszáz fiatal diáknak körmenete volt. A fiatal emberek zárt sorokban végighaladtak az utcákon, maguk előtt hordva a cár képét. Mindenütt, amerre a menet elhaladt, az emberek előbb fedetlen fővel keresztet vetettek a cár képe előtt, aztán mindenki nyugodtan tovább ment az útján, mintha mi sem történt volna. Ezer és ezer hazafi megváltásként üdvözölte a háborúnak ezt az eseményét, mert a háboru végét látták benne. A diákok vallásos és hazafias dalokat énekeltek és néhány fiatal ember egy vörös keresztet kórház előtt, amelyen francia és angol zászlók lengtek, meg akarta próbálni, hogy a zászlókat lehozzák és menetbe vigyék. Szándékukban az akadályozta meg őket, hogy több vörös keresztet ápolónő az egyik ablakból vizet öntött rájuk, ami a lelkesedést is mindenesetre kissé lehűtötte.

Hétfőn este meglátogattam a Marijanski császári operaházat, ahol egy orosz népoperaát játszottak. Itt is eljátszották a nemzeti himnusz az előadás megkezdése előtt, azután még a különböző szövetségek nemzeti himnuszait is eljátszotta a zenekar. Az operaház legtöbb látogatója magasarangu katonatiszt volt, sok tengerésztiszt, egyenruhás miniszteri hivatalnokok, de itt se láttam a közönség részéről semilyen hazafias megnyilatkozást. Mindössze annyi történt, hogy a himnuszokat állva hallgatták végig. A cári páholy nyitott ajtaja előtt mozdulatlanul álltak szálegyenes testűek feltűzött fegyverrel. A páholyban nem volt senki.

Az orosz városoknak körülbelül kilencven százaléka, Moszkvával az élén, rendeletet adott ki, amely a szesz italok árusítását megnehezítette. A legtöbb városban pálinka, bor, sör árusítása egyszerűen meg van tiltva. Alkoholt csak orvosi receptre lehet a gyógyszerárakban venni. Teljes tilalmat Oroszországban természetesen nem lehet keresztülvinni. A szesz ital jól el van rejtve, de aki az utat és módot ismeri, drága pénzen hozzájuthat. A nagy pálinka és sörözők természetesen tiltakoztak a tilalom ellen és mozgalom indult meg, hogy engedjék meg a sörnek és a könnyű bornak az árusítását. Rigában, Ravalban és Odeszában ezt már meg is engedték. Péterváron azonban a szesz italnak bármilyen árusítása vagy kimérése szigorúan tilos. A vodkához szokott munkás természetesen pótolni akarja valamivel a hiányt, nagy mennyiségben vásárolják mindenütt a denaturált spirituszt és nagyban virágzik a vodka házi készítése. Az újságok naponta közölnek mérgezési esetekről híreket. Benzint, sellakot, kölni vizet és hasonló anyagokat használnak fel a pálinka előállításához. Egyik pétervári gyárban a munkások felfedeztek egy üveg benzint. Verekedni kezdtek az üveg birtokáért és dulakodás köz-

ben az egyik munkásnak égő cigarettája beleesett a folyadékba. Robbanás történt, a gyár kigyulladt és porrá égett és a munkások is életüket veszítették. Napról-napra letartóztatnak olyan embereket, akiket az alkohol-tilalom ellenére tökrészen találtak. A vagyons lakosság körében nagy kelendőségnek örvendenek a konyakkal, likőrrel, rummal vagy egyéb folyadékokkal töltött csokoládécukorkák is.

A szállodámban egyszer felkeresett egy férfit, aki azt mondta nekem, ő tudja, hogy a külföldiek a víznél erősebb italokhoz is hozzá vannak szokva és ha whiskyt nem is tud ajánlani, de segítségemre lehet abban, hogy egy üveg konyakot, jó márkájút, szerezzek. Az ára olcsó. Csak huszonkét rubel.

Apuka él.

(Hangulat a háborús napokból.)

— Anyuskám, tudom, hogy a hazát megvédeni kötelesség, ha nagyobb és erősebb volnék, hát én is kardot vennék a kezembe és elmennék a csatába harcolni az ellenséggel. Háboruban a katonák nem nézik, hogy kinek van odahaza gyermeke. Drága jó anyuskám, mondd meg nekem, hogy édes apuka él-e még? Ne titkold el előttem, ha meghalt, mert az még sokkal jobban fájna nekem, ha azt gondolom, hogy még ott harcol a Kárpátokban és már régen eltemették az én édes apukámat. Ugy-e drága jó anyuskám, megmondod az igazat. Miért ne tudjam, hogy haza várhatom-e még az én édes apukámat?

A hét éves gyermeknek itt könybe fulladtak a szemei, nem tudott tovább beszélni és sirva, kíváncsian nézett édes anyjára és idegesen várta az őszinte feleletet. Az édes anyja szorosan magához ölelte gyermekét, ő is zokogni kezdett, bár ezt a gyermek előtt elpálástolni igyekezett. Nem tudott hamarjába a gyermeknek válaszolni. Kínos pillanatok teltek így el. Végre az anya volt erősebb és így szólt kislfiához:

— Gyermelem! E percben én sem tudok apukáról bizonyosat mondani. Se levelet, se híradást nem kaptunk róla. Hízen ha tudnám, hogy mi van vele, miért ne mondanám meg az én okos kislfiának.

— Akkor imádkozni fogok érte továbbra is, hogy a jó Isten mi közénk hazasajgassa. De ígér meg drága jó anyuskám, ha jön valami értesítés édes apukámról, úgy azt megmondod nekem.

A gyermek édes anyja szeretettel csókolta meg a fiu homlokát és az ölébe hajtotta a fejét. Mindketten szinte vidámabbak lettek, amikor kopogás hallatszott az ajtón. A gyermek rohanva szaladt ajtót nyitni. A sürgönyhordó volt. A gyermek megijedt. Szokatlan volt neki a sürgönyhordó látogatása. Az édes anyja is némi megdöbbenéssel nyitott a sürgöny után. Rosszat sejtve, reszkető kézzel bontotta föl a táviratot.

— Apuka él! — kiáltotta a gyermek, aki egy székről állva kibetűzte a távirat tartalmát.

— Orosz fogoly — tette hozzá szomorúan a gyermek édes anyja. De a gyermek boldog volt. Kis szemei csillogtak az örömtől és ugrándozva mondogatta:

— Apuka él! . . .

Híradás orosz hadifogságból. Megírtuk, hogy a przemysli foglyok között orosz fogságba jutott Unger Géza zászlós is. Unger Péter államvasuti főellenőr fia. Unger Gézától ma újabb híradás érkezett szüleihez. Megírta április 4-én kelt levelezőlapon, hogy Samarában van, utban Szibéria felé és ezzel egyidejűleg érkezett két nap előtt feladott távirata, amelyben azt jelenti édesapjának, hogy egészségesen megérkezett fogsága helyére, Taschkent turkesztáni városba.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: délután három és fél órakor, „A Moztündér“, operett. Este „Zsuzsi kisasszony“ operett.

Hétfő: Mai naptól az előadások 8 órakor kezdődnek. Tóth Ede népsziműve „A Falu rossza.“

Kedd: Rózsa S. Lajos, a magyar királyi Operaház művészenek felléptével „Rip van Winkle“ operette.

Szerda: Rózsa S. Lajos, a magyar királyi Operaház művészenek felléptével „A Kornevillei harangok“, operette.

* A színház hírei. Rózsa S. Lajos fellépte. A jövő hét legkiemelkedőbb estélye lesz kétségtelenül, amikor a magyar kir. Operaháznak ez a tüneményes hangú énekművésze az aradi színpadon két legkedvesebb szerepében fellép. Kedden a Rip Rip operett címszerepében és szerdán A kornevillei harangok Henry márkai szerepében. Mind a két operetben bő alkalom kínálkozik, hogy Rózsa S. Lajos kiváló énekművésze és hatalmas baritonja teljes fényében érvényesüljön. Mindkét operett többi szerepei a társulat elsőrendű tagjai kezében van, kik közül a főszereplők: Pataky Vilma, Szabó Mili, Járás, Győző, Polgár stb. — Vasárnap délután három és fél órakor mérsékelt helyárakkal a nagy sikert aratott operett a Mozi tündér kerül színre, míg este a Zsuzsi kisasszony új operettné lesz a negyedik előadása. — Hétfőn Tóth Ede népsziműve, a Falu rossza kerül színre kiválóan elsőrendű szereposztásban. Finum Rózsa Pataky Vilma játssza, Göndör Sándor Barics Gyula, a többi szereplők: La. Kiss Mariska, Benkőné, Deli, Polgár, Herold, Győző, Virág stb. A mai naptól az esti előadások esti nyolc órakor kezdődnek. — A 33. gy. ezred zenekara a színházi operett előadásoknál. Rózsa S. Lajos vendégjátéka annyira magas színvonalú, hogy a színtársulat gondoskodott arról, hogy a hiányos színházi zenekart kiegészítse. Így tehát kedden és szerdán a Rip Rip és Kornevillei harangok operettek előadásainál a színházi zenekar kiegészítéséhez az aradi 33. gyal. ezred zenekara fog résztvenni és ezzel mind a két operett zenei szépségeit teljes egészében élvezni a közönség.

* A bukott nő. (Az Uránia ujdonsága.) Előkelő közönség jelenlétében a tegnapi bemutatón nem várt nagy és őszinte sikert aratott. Az igazán az életből vett szűz és erős vonatkozásai, az izgalmas fordulatok megrázó ereje tökéletes rendezés és művészi játék: kihozták a tragédia minden poentjét. Ahol egy sikeres életküzde csodás perspektíváját rombolja szíjjel a fékezhetetlen emberi szenvedély, hol az apák bűneiért a gyermekek lakolnak kegyetlenül szomorú sorssal: ott minden emberi érzés a maga nagy egységesítő erejével a rokonszenv figyelmét sajátítja ki belőlünk. A címszerepben Hesperia mindenki előtt emlékeztető alakítást mutat be, megrázó erejű, forró vérű, bódítóan szép és mindvégig előkelő művésznő ez. A rendezés tökéletes, csoda szép tájak, meleg interiorok, mindenütt modern izlés vonul végig a képen. — „A sors bolondja“ Schildkraut film az Urániában. 5

* A bibliás ember — Psilanderrel. (Az Apolló-színház legközelebbi ujdonsága.) A jövő héten ismét szenzációs műsorral lép az Apolló-színház publikuma elé. Kedden, szerdán és csütörtökön egy műsoron a kinematográfia két legújabb, nagyarányú alkotását mutatja be. „Az U. 9. hőse.“ a háborús mozi-irodalom egyik legképeletesebb és csodálatra méltó műve a műsor egyik szenzációja, amelyben a fölünk távol eső tengeri ütközeteket ismerjük meg, a másik stájer pedig a legújabb Psilander-kép, „A bibliás ember.“ A Nordisk Films Compagnie egyik legnívósabb műve ez a mélységes filozófiai drámai kép. Vasárnap „A hipnózis áldozata“, egy rendkívül idegizgató dráma kerül vetítésre, az Apollóban, aktuális háborús felvételekkel és pompás vigjátékokkal. Hétfőn egy napos új műsorból kereshet nem mindennapi szórakozást a közönség. 3

Miklós cár titkos testőrsége.

(Az Ochra. — Négyezer mindenre kész desperádó. — Oroszország forradalomba siet.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, április 24.

Az a mélyszéges felháborodás, amelyet Milevski orosz grófnő letartóztatása az egész művelt világon felidézett, aktuálissá teszi, hogy immár a magyar közvélemény is belepillantást nyerjen az Ochra. üzemeibe. Egy Bukarestben élő magyar hírlapíró érdekes információkat kapott előkelő helyről, ahol nemcsak közvetlenül, hanem teljes beavatottsággal van tájékozva Oroszország belső viszonyai felől. Az Ochra. machinációi régi keletűek és az egész kultúrumbariség megvetésére méltóak.

Évekkel ezelőtt Stolipin, a legtehetségesebb és legvakmerőbb orosz miniszterelnök, a szó teljes értelmében halálmegvetéssel szállt szembe ezzel a veszedelmes bünszervezettel, amelynek legkipróbáltabb tagjai közé a jelenlegi bukaresti orosz követ, Poklevski is tartozik, aki akkor még Perzsiában keverte az Ochra. kártyáit. Stolipin azonban hasztalan fáradozott. Célját, az Ochra. megsemmisítését sohasem érte el, mert a cár minden alkalommal mereven elzárkózott az Ochra. felszámolására irányuló eléje terjesztett javaslatok szentesítésétől.

Ennek dacára Stolipin rendületlenül kitarított törekvései mellett, bár jól tudta, hogy előbb-utóbb az életével lakol ezért. Több ízben említette is hívei előtt, hogy az Ochra. őt is el fogja tenni láb alól.

Miklós cár csak azon a tragikus estén szánta rá magát arra, hogy véget vessen az Ochra. üzemeinek, amelyiken a kiewi színházban, a szeme láttára, alig tíz lépésnyire tőle, az Ochra. bérce, Bagrow, két revolverlövessel leterítette Stolipint, a bünszervezet legkitartóbb üldözőjét és leghatalmasabb ellenfelét.

Ekkor feleszmélt a cár. Szigorú parancsot adott ki, hogy az Ochra. fel kell oszlatni. A rendőrség nyomban akcióba is lépett és első intézkedése az volt, hogy letartóztatta Kurlow belügyi viceminisztert, az Ochra. főnökét. Az orosz lapok a legszigorúbb büntetés kijelölésére helyezték, hogy az Ochra. miatt egy szót sem írhattak az egész kincs esetről.

Kurlow közömbösen fogadta letartóztatását és nem is mentegette magát. Csupán annyit mondott, ezt azonban annál nagyobb nyomatékkal, hogy amennyiben a legkisebb bántódása esnék, mindent és mindenkit le fog leplezni és őszintén feltárja a dolgokat.

Ez azonban épen elég volt ahhoz, hogy Stolipin meggyilkolása megtörtént maradjon és hogy az Ochra. garázdálkodása elleni intézkedéseket is megszüntessék. Kurlow előtt megnyílt a börtön ajtaja, szabadon futhatott Bagrow is és ezzel az Ochra. milliós rablása és tékozlása továbbra is titokban maradt az avatatlan közvélemény előtt. Az Ochra. minden hivatalos cáfolat ellenére ma is él, virágzik és folytatja büns üzemeit.

Witte gróf az Ochra. áldozata.

Egész bizonyos, hogy az Ochra. lelkiismeretét nyomja Witte gróf hirtelen halála is, valamint mindazoknak a Szibériába deportáltaknak a máról holnapra való eltűnése, akik elég vakmerők voltak ahhoz, hogy békétörévéseiket hangoztassák.

Witte gróf, aki a háború kitörésének első pillanatától kezdve nem szűnt meg a békén

munkálni és hívei nagy számánál fogva sok reménnyel folytatta akcióját az orosz-német közeledés érdekében. Witte gróf, akinek Oroszország egész anyagi fellendülését köszönhette, az Ochra. felbérlet orgyilkosának áldozata lett.

Annak az éjszakának az előestéjén, amelyiken meghalt, még előkelő főúri társaságot fogadott palotájában. A gróf kitűnően érezte magát és jókedvű volt. Néhány órával később meghalt. Hivatalosan azt jelentették, hogy fülbaja ölte meg.

Az Ochra. bűnkronikája borzalmaiban felülmúlja a spanyol inkvizíció minden szörnyűségét. Döbbenetes esetek egész láncolata ékelődik itt bele a terrorizált orosz diplomácia cselszövéseibe. Ennek a szervezetnek igazán ez a jelzava: a cél szentesíti az eszközt. És céljai elérésére valóban minden eszköz rendelkezésre áll az Ochra. számára: pénz, akármennyi és mindenre képes emberek akárhányan.

Oroszország forradalom előtt.

De az orosz intelligencia már eszmél. A baj csak az, hogy Miklós cár teljesen akarat nélküli ember, aki állandóan retteg a merénylektől és a belső forradalomtól és aki a saját életét csak az Ochra. védelme alatt látja biztosítottának. Ennek dacára rövidesen el kell érkeznie az időnek, mikor az elementáris erővel kitörő agrár forradalom hullámai elsöprik majd a hatalom éléről a béke ellenségeit. Maga Szasszanov nem tartozik az utóbbiak közé. Ő az utolsó percig komoly híve volt a béke fenntartásának, de végül neki is, a cárral együtt usznia kellett a megdagadt árral, amelyet Nikolajevics Miklós nagyherceggel az élükön, a nacionalisták és ochranisták fanatikus örökléte zúdított a világra.

Az orosz nép már nagyon csüggedt. A háború alatt szenvedett borzalmas veszteségek immár átmentek a köztudatba. Tudják azt is, hogy a háború végső kimenetele iránti kilátások igen szomorúak. Az orosz nép egyáltalában nem érti, hogy miért visel háborút. A belső forradalom, főként a parasztlázadás első komoly jelei már mutatkoznak. Nem szabad elfelejteni. Oroszország már egy év óta áll fegyverben. A japán háború alatt is csak sok ezer paraszt, diák és polgárember vérébe lehetett belefojtani a forradalmat. Sikerkül-e majd ez most is, ki tudja?

Bizonyos csak az, hogy Poklevszkiéknek és Hartwigoknak ezután a borzalmas háború után el kell tűnniük. Ennek a háborúnak kellett, sajnos, eljönni, hogy az Ochra. fertőzése bepillanthasson az egész művelt világra, hogy megdöbbenve lássa, mint ragadnak el az Ochra. pribékjei a férje oldala melől egy Milevski grófnét, csak azért, mert ez a Milevski az ő nemes törekvéseivel, őszinte emberbaráti elveivel és becsületes lelkével nem állt az ő gaz céljaik szolgálatába.

Milevski az utolsó pillanatig hű apostola maradt a békének Oroszországban. És ha az Ochra. emberei rátalálnának a külföldön és sikerülne is őt láb alól eltenniük, mások fognak akadni, akik áldásos munkáját folytatni fogják. Mindezek után pedig azt kérhetné valaki, hogy honnan származik az Ochra. hatalma és kik azok az emberek, akikkel sötét terveit végrehajtja?

Az Ochra. hatalma mindenekelőtt a cár által beléje helyezett bizalomban gyökeredzik. Másrészt az Ochra. azoknak az embereknek az életére is vigyáz, akik a cár szolgálatában állnak, akikre a cárnak tabát szűke van s akiknek bőven van okuk tartani a forradalmárok bosszujától. És ez a két dolog talán az egyedüli érdeme az Ochra. számára.

Kévs az igazi orosz az Ochra.ában.

Kikből áll az Ochra.?

Jelentékeny részen lengyel renegátokból, továbbá montenegróiakból és nagy számban görögökből. Igazi oroszokat alig találunk a népes szervezetben.

II. Sándor cár idejében az Ochra. körülbelül kétezer tagból állt. Ez a szám III. Sándor alatt négyezerre emelkedett. Hogy ma mekkora az Ochra. létszáma, azt nem lehet megállapítani, bizonyos azonban, hogy sokkal nagyobb, mint valaha.

Ahol a cár megjelenik, akár belföldön, mindenütt körötte vannak az Ochra. embereinek százai. Szoros gyűrűvel veszik körül. Ott látjuk őket ma ragyogó tábornoki uniformisában, holnap koldusrongyokban. Megjelennek mint papok, kereskedők, kintornások, udvari személyek, diplomaták, minden elképzelhető alakban és változatban, amilyen formában éppen szükség van rájuk. Vakmerők, szemések és mindenre készek. Sok közöttük az olyan egykori halálraítelt száműzött is, akinek a cár megkegyelmezett és hálából lépett be az Ochra.ába. Vannak forradalmárok is közöttük, akik leplezik az elveiket. Ezekről sohase lehet tudni, hogy őszinte híveik-e az Ochra.ának és a cárnak. Egyesek, a vakmerőbbek meg is zsarolják a főnökeiket. Ezeket az embereket, ha igazságosan lehetne elbánni velük, meg kellene halatniuk nélkül valamennyit nyugodt lelkiismerettel fellehetne akasztani. Tipikus, született Cathilina alakok egytől-egyig.

A nagy felocsúdas idején, majd ha a világháború ismét helyre áll, az orosz nép likvidálni fog és a százmilliónyi leigázott szerencsétlen emberek feleszmélnének és felelősségre vonják azokat, akik ebbe az örült kalandba belesodorták; az Ochra. nevének hallatára az orosz anyák átkokat fognak mondani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Körösbökényi járásbírák fegyelmi ügye.

(Vádolt lett a panaszos vezetőjárásbíróból.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagyvárad, április 24.

A körösbökényi járásbírák fegyelmi ügyében ma folytatta a nagyváradi kir. tábla a tárgyalást. A tárgyalás megnyitása után Imrik elnöklő táblabíró kihirdeti, hogy a tanács mellőzi a bizonyítás kiegészítést.

Skultéty főügyész helyettes tartotta meg ezután vádbeszédét. Összegezi a tárgyalás adatait s ezek alapján — nem kis szenzációt keltve a tárgyalás hallgatói s az érdekeltek körében — vádat emelt Schwester vezető járásbíró ellen, aki a panaszt tette. Kifejti, hogy Schwester a tárgyalási jegyzőkönyvekben jogtalanul javításokat eszközölt. A börtönőröket saját céljaira felhasználta s így tulajdonképpen a rabok kényelmesen sétálhattak volna, senki sem ellenőrizte őket és tulajdonképpen a rabok gavallériájától, becsületesétől függött, hogy meg nem szöktek. Mindezek alapján ő, mint a vádhatóság képviselője a panaszos vezetőjárásbíró elsőrendű vádlottnak minősíti. Kéri, hogy mind a három bíróra a törvényszék, mint fegyelmi hatóság penzbüntetést rójon ki s saját költsegiükön való áthelyezésre ítélje.

Ezután a védőbeszéd hangzott el, majd a bíróság a fegyelmi ügy tárgyalását s az ítélethozatalt hétfőre halasztotta.

Sulkovsky herceg budapesti képviselője.

(Justh János pere a herceg aradi gondnoka ellen. — Megítélt három ezer koronás követelés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Justh János dr. ügyvéd és országgyűlési képviselő egyik polgári pereivel foglalkozott ma az új perrendtartás alapján nyilvános ülésen az aradi kir. törvényszék polgári tanácsa. Az ügyet, amelynek eredete a koalíciós kormányzás idejére nyúlik vissza, kellő tömörséggel mondja el az a három levél, amelyet a referens bíró a tárgyaláson felolvastott. A levelek a következők:

Arad, 1909. XII. 29. Nagyságos Justh János dr. országgyűlési képviselő urnak Budapesten. Igen tisztelt Kartárs Uri Gondnokságom alatt álló herceg Sulkovsky József Maria ur Ö Főméltóságának gyám és vagyongondnoksági ügyeiben szükségesnek tartom, hogy állandó budapesti jogi képviselő védje meg érdekeinket s ép ezért tisztelettel felkérem tisztelt Kartárs urat, hogy ezen jogi képviseletet elvállalni sziveskedjék. Megjegyezni bátorodom, hogy engem Arad vármegye árvaszéke és az aradvármegyei közigazgatási bizottság Ö Főméltósága részére vagyongondnokul nevezett ki, de herceg Sulkovsky Viktor urnak közbevetett felebbezése folytán végleges kinevezésem a magyar királyi belügyi döntéstől függ. Amennyiben a magyar királyi belügyminisztérium az előbbi két hatóság határozatához hozzájárul, azaz vagyongondnoki minőségem jogerőssé válik: ezen feltételtől függőleg kinevezem igen tisztelt Kartárs urat Ö Főméltósága vagyongondnokságának budapesti jogi képviselőül és évenként 3000 K. szóval három ezer korona tiszteletdíjat fogok fizetni gondnokságom ideje alatt munkálkodásáért. Tisztelettel kérem, sziveskedjék ezen ajánlatom elfogadásáról értesíteni. Kiváló tisztelettel Králitz Lajos dr. s. k.

Králitz Lajos dr. aradi ügyvéd vagyongondnoki minősége — miután a belügyminiszter herceg Sulkovsky Viktor ur közbevetett felebbezését elutasította — jogerőssé vált s Justh János dr. ügyvéd és országgyűlési képviselő 1909. évtől kezdőleg bezárólag 1914-ig mint herceg Sulkovsky József Maria Ö főméltósága vagyongondnokságának budapesti jogi képviselője évi három ezer korona tiszteletdíjat kapott. A tiszteletdíj folyósítása ez év elején elmaradt, mire Justh János dr. ügyvéd és országgyűlési képviselő levélben sürgette azt. Levélre a következő választ kapta:

Králitz Lajos dr. ügyvédi irodája Arad. Iroda: Salacz-utca 6. sz.

Kedves Barátom!

Folyó hó 15-én kelt sürgős soraidra nagyon szepen felkerlek, légy kegyes türelemmel lenni, mert jelenleg az uradalmi pénztár teljesen üres, miután senki sem fizet. — Mihelyt az uradalom adóssai tartozásukat lerójják, első kötelezőségemnek fogom ismerni, a Te követelésedet kiegyenlíteni. Szívélyes üdvözléssel Arad, 1915. január 28. Igaz hived Králitz Lajos dr. s. k.

A következő napon azonban már az alábbi levél ment Justh János dr. címére:

1915. január 29. Kedves Barátom! Ma értesültem arról, hogy Aradvármegye árvaszéke 42910/1914. számú natarozatával a pankotai uradalmi vagyongondnokságot megszüntette, minek következtében az összes vagyongondnoksággal járó állások megszűnnek. Ennek folytán tegnapi levelomban emlegetett dolgok is érvényte-

lenek, mert a Te ügyészi állásod is a vagyongondnoksághoz volt kötve. — Midőn a multban irányomban tanusított szives támogatásodat ismételtlen megköszönöm, maradok szívélyes üdvözléssel igaz hived Králitz Lajos dr. s. k.

Justh János dr. erre Csizmazia Endre dr., volt országgyűlési képviselő, budapesti ügyvéd utján pert indított Králitz Lajos dr. ellen 1915. évi tiszteletdíja, 3000 korona erejéig. A kereset szerint az árvaszék a hágai nemzetközi egyezmény alapján a minisztérium felszólítására — miután Sulkovsky herceg idegen állampolgár s illetékes külföldi hatósága rendelt ki számára vagyongondnokot — a gyám és vagyongondnokságot még 1915. január 14-én szüntette meg s így Králitz dr. 1915. január 28-án kelt levelében maga is elismeri, hogy erre az évre Justhnak még jár tiszteletdíj, annál is inkább, mert Justh és Králitz megállapodása szerint a tiszteletdíj előre fizetendő, tehát már 1915. január elsején esedékes volt tekintet nélkül arra, hogy meddig tart a gondnokság, vagy hogy milyen munkát végzett Justh. Hogy Justh János ebben az évben is a vagyongondnokság budapesti jogi képviselőjének tekintette magát, azt igazolja az a körülmény is, hogy visszatartotta egy hetven ezer koronás perben a felajánlott ügyvédi tisztelet, amelyet egy budapesti cég akart Sulkovsky herceg ellen indítani.

Králitz Lajos dr. arra hivatkozott, hogy előzetes megállapodásuk értelmében is az ügyészi tisztt addig tart, ameddig a vagyongondnokság. Nem volt megállapodásban, hogy a tiszteletdíjat előre kell fizetni, s azt csak figyelemből és szíveségből tette, végül 1915. évben Justh János nem végzett és nem is végezhetett semmi munkát jogi képviselői minőségben.

A bíróság bizonyítottan látta, hogy az ügyvédi tiszteletdíjat előre kellett teljes egészében fizetni s ezért irreleváns körülmény, hogy ez évben akár csak három napig is volt csak jogi képviselője az uradalomnak, illetőleg vagyongondnokságnak Justh János dr. s ez indoklás alapján Justh János dr. keresetének helyt adva, kötelezte a gyám és vagyongondnokságot a három ezer korona tiszteletdíj megfizetésére.

Vámmentesen behozható élelmiszerek. A kormány ma kinevezt rendelettel, egyetértésben a monarchia másik államok kormányával mentesíti a vámkötelezettségtől a következő élelmiszereket: Hagyma és fokhagyma, mindennemű főzelék (a szárvasgomba kivételével és étkezésre való másféle növény, elkészítve, szárítva, aszalva, sajtolva, összevagdálva, porrá törve vagy másképpen aprítva): aszalt főzelék szóva is, másféle szóva is, továbbá sós vízbe vagy másképpen aprítva): Okör, bika, tehén, növendékmarha, borjú, juh és kecske (kos, ürü és bak is), bárány és gödölös, sertés 60 kg. és ennél nagyobb súlyu, mindennemű szárnyas, vad és szárnyasvad, leölt, feldarabolva is. Friss hal, édesvízi rák, szárazföldi csiga, scampi. Hal- és fókaszir. Köznemesek telete vagy fehér kenyér, hajóskészítésre. Sütemény (biscuit, cakes, kalács, ostya stb.) Tésztanemű (azaz macaroni, metélt és hasonló, nem süített készítmények lisztből.) Hús: a) friss, b) elkészítve és pedig szóva, szárítva,

füstölve, pácolva, ugyisintén főzve is. Huskolbász. Sajt. Besózott vagy füstölt hering. Külön meg nem nevezett halak szóva, füstölve, szárítva, elkészített halak (marinálva vagy olajba rakva stb.) hordókban. Huskonzervek. Főzelékkonzervek (a 44 asz. alá tartozó aszalt főzelék kivételével.) Gyümölcsök, főzelékek és más konyhai növények elkészítve, továbbá hal- és huskonzervek és emberi élvezetre való szilárd (száritott) tojássárgája, valamint mindennemű tojáskonzerv, ugyisintén mindennemű huskivonat és levesgyártmány Vámmentesek még az ugynevezett kéveketők gombolyagokban vagy motolákon.

Gyűjtés imakönyvekkel a Vörös Keresztnek?

— Elegáns hölgyek háznak a herceg primás nevével. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

A háborús jótékonyágnak minduntalan megvannak az apróbb-nagyobb kijátszói. Elmes és egyes emberek igyekeznek hasznukra fordítani azt a rendesnél nagyobb áldozatkészséget, amellyel a háborús célokra megnyílnak az erszények. Nemrég itélkezett az aradi rendőrbíróság négy, jó családból származó nő fölött, akik magáncéljaikra valami hazafias verset árulgattak. Most azután újabb különböző hölgyvendégek vannak Aradnak.

Egy Aradon tartózkodó urinő S. Zsigmondné járt bent ma az Aradi Közlöny szerkesztőségében és egy kicsi, felette egyszerű imakönyvet adott át:

— Kérem az urakat — mondotta — világosítsanak föl, csakugyan a Vörös Kereszt javára árulják ezt a könyvecskét?

„Imádkozzunk a hadbavonultakért” — ez a címe az imakönyvnek, amelyet Toma István ismert katolikus egyházi író írt és az Elet katolikus könyvállalat adott ki. Annak nyoma sincs az imakönyvön, hogy árából valami is a Vörös Keresztnek lenne.

Két rendkívül elegáns urinő volt ma nálam — mondotta el azután S. Zsigmondné. — Bemutakoztak azzal, hogy ők aradi hölgyek és a Vörös Kereszt javára árulják az imakönyvet, amelynek a nemes célra terjesztését maga Csernoch János hercegprimás engedélyezte. Miután ugyanis szándékomban volt tiz koronát beküldeni a Vörös Keresztnek, ezt a tiz koronát adtam a két hölgynek egy imakönyvért. Később hallom, hogy a házban mindenfelé jártak, árultatták az imakönyvet néhány fillérért és hogy csak nekem — aki nem vagyok idevaló és ismerős a városban — mondták, hogy ők előkelő aradi nők, akik szíveségből árulják az imakönyvet. Attól tartok tehát, hogy tiz koronám soha se jut el a Vörös Keresztnek.

A két előkelő hölgy csakugyan igen sok helyen járt és adott el imakönyvet, mindenhol azt hangoztatva, hogy a Vörös Kereszt javára árulnának a hercegprimás engedélyével. Hogy ki az a két hölgy: nem derült ki, annyi azonban bizonyos, hogy az aradi Vörös Kereszt Egyesület nem árulhatja az imakönyveket és hogy a hercegprimási engedély is csak abban áll, hogy az imakönyv címlapjának baloldali oldalán ott olvasható (mint minden egyházi férfiu által írt vallásos tárgyú művön):

Imprimatur. laannus cardinalis archiepiscopus.

Börtönre ítélt verseci dúsgazdag kereskedő.

(Ezer koronával csalta meg a katonai kincstárt. — Háromszázezer korona vagyon — politikai jogok nélkül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Versec, április 24.

Hack Róbert verseci kereskedő, akinek háromszázezer koronányi vagyona van, a vádlottak padjára került család büntette miatt. A csalást tegnap a fehértemplomi törvényszéken megtartott főtárgyaláson rá is bizonyították és el is ítélték érte.

Az ítélet szerint a fehértemplomi törvényszék a Bn. 50. szakasza alapján a Btk. 380. szakasza szerint jogtalan vagyoni haszon céljából elkövetett család büntetésében bűnösnek találta s ezért a Btk. 383. szakasza 1. bekezdésének második tétele alapján egy évi börtönbüntetésre, mint főbüntetésre, ezenfelül 500 korona büntetésre, továbbá Btk. 388. szakasza alapján öt esztendői hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte, mely az ítéletnek jogerőre való emelkedése napjától lesz számítható. Azonfelül kötelezte őt a törvényszék, hogy a sértett katonai kincstár javára a jogtalanul és fondorlattal felvett 1228 koronát, annak múlt évi szeptember hó 18-tól számítható 5 százalékos kamataival fizesse vissza.

Hack büne a következő:

A fehértemplomi 34. császári és királyi hadosztályparancsnokság nevében Zéh százados 1914. augusztus 6-án távirati utasítást küldött a verseci magyar királyi honvéddalomsparancsnokságnak, hogy a fehértemplomi Kantonierungs Magazin részére fél vagon szalámit kössön le, annak szállításáról és vasuti feladásáról pedig gondoskodják. Lenner Jenő Versecen állomásozó magyar királyi honvédszázados a távirati utasítás vétele után a legteljesebb bizalommal, jóhiszeműséggel felkereste Hack Róbertet, aki neki régebbi ismerőse volt és a szalámi beszerzése iránt jóakaratu tanácsát kérte. Nevezetesen arra kérte, hogy ajánljon neki egy alkalmas beszerzési forrást. Hack azt felelte a honvédszázadosnak, hogy a szalámi beszerzése céljából leginkább özvegy Matheics Zsófia verseci szalámigyáros jöhet tekintetbe és készségesen megígérte, hogy még a nap folyamán érdeklődni fog a dolog iránt.

A százados távozása után azonnal elment Matheics Zsófia szalámigyárába. Utközben azonban már azt a gondolatot forgatta agyában, hogy miért vágja zsebre az ezen ügyletből származó hasznot Matheics Zsófia, aki az üzleti ügyekben járatlan özvegyasszony is, hatvan éves is, meg a fia a háboruban katonáskodik is.

Azzal állított be Matheics Zsófia gyárába, hogy a raktáron levő szalámit mind megakarja vásárolni tőle.

- Nem lehet, — felelte Matheics Zsófia.
- Miért? — kérdezte.
- Mert el van adva.
- Kinek? Csak nem a katonaságnak?
- Nem, hanem bécsi kereskedőknek.

Matheics Zsófia meg is mutatta a kötelelet, mely szerint összes szalámiját már előzőleg eladta bécsi kereskedőknek kilóját 4 koronáért. Erre Hack kapacitálni kezdte az asszonyt, hogy legalább kisebb mennyiségű szalámit engedjen át neki, ha már az egészet nem kaphatja meg. Hosszan tartó rábeszélésre és leginkább annak a hatása alatt, hogy 6 kilogrammonként 80 fillérrel többet igért, mint a bécsiek, mégis kapott Matheicsnéától százötven

kilo szalámit, melynek hazaszállításáról azonnal intézkedett is.

Lenner Jenő százados újabb látogatást tett nála és arra kérte, hogy mint bizalmi férfi, kísérje el őt a Matheics Zsófia gyárába, ahol meg akarja a szalámit a fehértemplomi 34. községi hadosztály számára szerezni. Hack készséggel vállalkozott arra, hogy ennél az aktusnál bizalmi férfi legyen. De az esze máson járt. Azon spekulált, hogyan járhatna túl a gyárosnén, a kapitányon és a katonai kincstáron. Azzal a tervvel foglalkozott, hogy a hasznot magának megkaparintja. Eltökélte, hogy legalább azt a látszatot kelti az asszonyban, hogy joga van rekvirálni. Hiszen ott volt a kapitány s az ő kíséretében könnyű lesz — sütötte ki magában — az egész eljárásnak rekvirálási színezetet adni.

Mikor beléptek a szalámigyár irodájába, az ott jelenlevő özvegy ismét hangoztatta, hogy a szalámikészlet fölött nem rendelkezhetik, mivel azt már eladta Bécs számára. Hack azonban hamarosan kész volt a talpraesett felelettel:

— Csakhogy most háború van és kötelessége alól könnyedén kibújhat. Meg aztán ne teledje, hogy a szalámi a katonaságnak kell és hogy mi magasabb árat fizetünk érte, mint a bécsiek. Mindjárt meg is mondta, hogy a szalámi kilója 4 korona 40 fillér lesz, tehát negyven fillérrel több, mint amennyit az özvegy az osztrák kereskedőktől kapott volna.

Lenner kapitány nem gyanakodott és a kereskedő el tudta hitetni Matheicsnéval, hogy katonai rekvirálásról van szó. Lenner kapitány kihallgatása alkalmával eskü alatt így is vallott s mindvégig meg volt róla győződve, hogy Hack az ő jelenlétében nem lépte túl azokat a kereteket, melyeken belül mint bizalmiférfi mozoghatott.

Az érvek és a 40 filléres magasabb ár hatottak az asszonyra és ez végül is engedett. Kijelentette, hogy a szalámit átengedi a katonaság részére.

Lenner kapitány, akinek akkor — a háború elején — tömérdek dolga volt és ezért sietett, aláírt egy vételi elismervényt s megkérte őt, hogy azt a szalámi temértegelése után töltsse ki. A kapitány ezzel nyugodt lelkiismerettel távozott.

Lenner kapitány távozása után Hack ismételten emlegette özvegy Matheics Zsófia előtt a katonai rekvirálást. A szavait némán megerősíteni látszóttak azok a katonák és katonai fogatok, melyek csakhamar előállottak. Ezeket a százados küldte s azért jöttek, hogy a mértegelést és elszállítását elvégezzék. Hack azonban formálisan úgy tett, mintha ő volna megbízva az összes intézkedések keresztülvitelével s magatartásával újra csak megerősítette Matheicsné abbéli hiedelmét, hogy itt katonai rekvirálásról van szó, mellyel ő van megbízva.

A mértegelésnél vezetett feljegyzések alapján megállapítást nyert, hogy az összes átvett szalámi súlya 2285 kilogramm. A szaláminak a katonák által katonai kocsikra való felrakása után ezt a súlyszámot beírta a Lenner kapitány által aláírt s kitöltés végett üresen visszahagyott vételi igazolványba.

Matheicsné átvette azt az igazolványt, megnézte és visszaadta:

— Irja bele, kérem, a vételárat is.

Erre beleírta, hogy a szalámi vételára kilónként 4 korona és 40 fillér.

Mikor a katonai fogatok a szalámmal a vasut felé haladtak, Hack a kocsikat az üzlete előtt megállította és 200 kilogram saját szalámit szintén felrakatta a katonai kocsikra, melyek most már 2485 kilogrammal folytatták útjukat a vasuti állomás felé. Az összes szalámi feladásra került és feladóként ő szerepelt. A vasuti vevényt annak rendje és módja szerint zsebrevágta.

Özvegy Matheicsné ezalatt várta a pénzt. A pénz azonban nem jött. Minthogy pedig szüksége volt rá, abban a tudatban, hogy rekvirálásról volt szó, elment Lenner Jenő kapitányhoz és kérte a szalámi vételárát. A százados azzal, hogy az ügy lebonyolításával Hackot bizta meg, — mint ahogyan azt teljes jóhiszeműséggel meg is tette, az asszonyt hozzá utasította, de a pénz helyett azt a választ kapta, várjon, míg a temesvári intendatúra a pénzt folyósítja.

De a pénz csak nem jött. Matheicsné kétségbe volt esve. Mivel a summa sehogy sem akart megjönni, bajával Markovich György dr. verseci rendőrfőkapitányhoz fordult. A rendőrfőkapitány magához idézte Hackot, felhívta, hogy az ügyet mielőbb rendezze. Ez megtudta, hogy Zéh százados Fehértemplomról Versecen tartózkodik. Azonnal felkereste őt és elmondta, hogy a szállított szalámi árát a mai napig sem kapta meg.

Zéh kapitány megnézte a neki felmutatott feladóvevényt, aztán leült asztalához és kiállított a kereskedő nevére egy szállítási elismervényt, egy ugynevezett Bescheinigung-ot. Hack nagyon jól tudta, hogy ez helytelenül van az ő nevére kiállítva, mert hiszen a szalámit voltaképpen nem ő szállította, hanem özvegy Matheics Zsófia. Minthogy azonban Zéh századosot elejétől fogva tudatosan félrevezette, tévedésbe ejtette, hallgatott. Átvette a századostól a szállítási elismervényt, aki azt a következő szavak kíséretében adta a kezébe:

— Sziveskedjék elmenni Temesvárra és a hadtest hadbiztosságánál, az intendatúránál jelentkezni. Ott önnök a feladóvevény, a Bescheinigung, számla és a vételár lefizetését igazoló nyugta ellenében követelését ki fogják fizetni.

Együtt voltak a szükséges iratok, csupán a számla hiányzott. De ezt hamarosan elkészítette. Írómappájából kiszedett egy számlablankettát, melynek fején ott ékeskedik cégének neve:

— Hack Róbert, kereskedő, Versec.

A számlát a császári és kir. 7. hadtest temesvári hadbiztosságának címezte s kimutatta, hogy szállított a fehértemplomi császári és királyi 34. hadosztályparancsnoksága számára 2485 kilogramm szalámit, kilogrammját 6 korona 20 fillérért, az összeg tehát 12.322 korona. Rávezette a számlára azt is, hogy „köszönettel hiánytalanul felvettem”, aztán rányomta üzleti bélyegzőjét és aláírta. A számla készen volt a prezentálásra. A jogtalan haszon, amit Hack ilyképpen beharagsolni szándékozott, 1228 korona, az ő háromszázezer koronás vagyona mellett eltörpülő kis összeg. 1914. szeptember 18-án elutazott Temesvárra a hadbiztossághoz, ahol az összeg szabályszerű iratok átadása ellenében a számla teljes összegét, vagyis 12.322 koronát kifizették. Izent, majd levelet írt Matheics Zsófiának, hogy jöjjön a pénzért, mivel azonban

nem jött, az 5 részét átadták Markovich rendőrfőkapitánynak.

A pénz átadásánál nem tévedett: a számlái kilóját most már 4 korona 40 fillérrel számította, vagyis helyesen úgy, ahogy azt Matheicsné a katonaságnak eladta. Az asszony tehát kapott 10.054 koronát. A hadbiztonságtól felvett 1228 korona különbözet az 5 eszében maradt.

Azonban akadt valaki, aki gondoskodott róla, hogy a dologról tudomást szerezzen Joannovich Sándor kormánybíró. Neki köszönhető, hogy Hack ellen megindult a megtorló eljárás. A nyomozás során olyan terhelő adatok merültek fel ellene, hogy a fehértemplomi törvényszék vádtanácsa vád alá helyezte és hogy ez nem történt alaptalanul, azt bebizonyította a mostani főtárgyalás, mely az elől ismertetett ítélettel végződött.

Hack először azzal próbált védekezni, hogy szakértő volt. De lecáfolták. Rábizonyították, hogy csak bizalmi férfinak hívják a vételhez. Azt is mondta, hogy az 1228 korona az üzlet közvetítéséért járt, de eléje tartották, hogy — ha így is volna — akkor csak a szokásos 2 százalékos provízió, vagyis 200 korona járna, nem pedig ezer koronával több.

— Minő jögon szerepelt ön mint feladó, holott nem volt szerződés felé? — kérdezte az elnök.

— Ez, kérem, mellékes — felelte.

Arra sem talált kifogást, hogy miért állította ki a számlát, s miért nem állította azt ki Matheics Zsófiával.

— Matheics Zsófia nem merte a számlát kiállítani — felelte.

A törvényszék enyhítő körülménynek tudta be neki, hogy büntetlen előéletű. Súlyosbító körülmény ellenben az, hogy „a háború okozta nehéz viszonyok között éppen az állam és a nép védelmére hivatott hadsereg szükségletéről gondoskodó katonai kincstárt károsította meg” csalásával.

Ellenben felmentették ama vád alól, mintha összege Matheics sérelmére is követett volna el csalást. Ő nem károsodott, mivel az általa kért 4 korona 40 fillér kilogrammárat megkapta.

Az ítélet ellen a királyi ügyész is fellebbezett és védője is.

Októberre várják a háború végét Romániában.

(Take Jonescu jóslata. — A oroszofilek reményei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, április 24.

A bukaresti oroszofilek mindig hangosszavú vezére, Take Jonescu a háború kiterjedésekor azzal keltett közneveltséget, hogy boldog-boldogtalannal százszoros pénzbe akart fogadni, Oroszország és Franciaország győzelmére.

Take Jonescunak azóta nagyon megváltozhatott a nézete a háború kimenetelét illetőleg, mert egy hozzá közel álló lapban igen rezignált hangon most a következőket írta:

A háború össze még fog szűnni, és pedig a következő okokból: Tudjuk, hogy Németország jelenleg körül van zárva. A németek sehonnan sem kaphatják meg a szükséges élelmiszereket, mivel a szállítás a szövetségesek kezében van, akik bizonyára nem adják oda a németeknek az eszközöket a háború folytatására. Németországnak óriási megérőltetéseket kell tennie, míg az új aratás elérkezik. Entiek az aratásnak a gyümölcse azonban csakis hat hónapra elegendő neki. Nagyon jól tudjuk, hogy Németország igen sok mezőgazdasági termelést

importál. A júniusban megkezdődő új aratás arra fogja kényszeríteni Németországot, hogy októberig komolyan gondoljon a békére. Tiszta dolog, hogy Németország nem fog addig várni, amíg az utolsó búzaszem elfogy és sietni fog a békét 2—3 hónappal hamarabb megkötni, hogy a szállítási utvonalak megnyíljanak és ezáltal a neki szükséges termények importja megszerveződjék.

Take Jonescu tehát most már nem abban bizakodik, hogy Oroszország és Franciaország fegyverei, hanem, hogy az éhség fogja Németországot békére kényszeríteni. Miért is ábrándítanánk ki ezen utolsó reménységéből? Ha a béke csak így következhetne be, amint azt Take Jonescu várja, akkor valószínűleg még októberre sem lenne béke.

Ezer millió márkáért félmillió orosz élet az áldozat.

— Szurmay seregének győzelmei. — Mit eredményezett az oroszok nagy offenzívája. —

Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest, április 24.

Kiváló helyzetben vagyunk Ussoknál.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A visszavert orosz uzsoki előretörések kiterjesztettek az oldatvölgyekre. Szurmay altábornagy csoportjának a cseremchai magasiatok ellogálásával egyidejűleg visszavertük az oroszokat. A tegnapi ütközet teljes sikerű volt. Tüzerségünk sortüzei megsemmisítették a hegyi ösvényeken tizenötös sorokban fejeződött oroszokat és a nyomukban haladó útegeket. Ussoknál köröskörű helyzetünk kiváló.

Aránylagos csend a Kárpátokban.

Az oroszok Nagypolányánál és az uzsoki szorosnál szenvedett súlyos veszteségeik és egymást követő balsikerei után támadásaikat csaknem teljesen beszüntették. Most az egész fronton csend van, csupán helyenként fordul elő ágyutűz és jelentéktelen apró csatározások. Kárpáti orosz sikerek óta egy millió márkáért.

Berlin. A Tägliche Rundschau jelenti, hogy az eniente-államok pénzügyminiszterei konferenciára gyűlnek össze, mert Oroszország egy milliárd márká kölcsonnt kér és azt reméli, hogy a kárpáti harc sikere esetén meg is kapja.

Oroszok elleni harcunk mérlege.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról:

Lényegében az orosz tényezés Kelet-Gali-ciának asokra a részeire szorítkozik, amelyeket az ellenségnek a lemergi csaták után enged-tünk át. Az oroszok nagy második offenzívája rájuk nézve még azzal az eredménnyel sem járt, hogy Orosz-Lengyelországnak a Vicslulától nyugatra levő részeit teljes mértékben biz-tosíthatta volna, sőt az ellenség visszavonulását az volt a következménye, hogy ennek a területnek nagy részét kénytelen volt nekünk át-engedni. Az egyetlen siker, amit ez az offenzíva az oroszoknak hozott, az volt, hogy végre sikerült megvetniük lábukat a Dunajonál, míg a hadjárat eme fázisából való többi hódításai-kat, a Homonnáig terjedő magyar területet és Bukovinát rövidesen kiragadtuk kezükből. A harmadik nagy offenzíva mindent összevéve, az oroszoknak öt-tíz kilométeres sávot eredményezett a Dukla-mélyedésben. Minden táradózásuk, hogy az uzsoki szorost ismét hatal-mukba kerítsék, hiábaválsó maradt.

A vár Lembergben.

Amsterdam. A Westnik jelenti az orosz hivatalos lapból: A vár Lembergben, a kormányzósági palotában szállott meg.

Alagut az orosz tisztek fogolytáborában.

— Az élelmezési népfelkelő. — Hogyan szökhettek meg Tolstoj gróf?

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Az ország sajtóját ismételtén bejárta a hír, hogy Tolstoj gróf orosz hadnagy megszökött több társával együtt fogságából. Két ízben szökött meg, több tisztársával együtt, mind a két ízben sikerült elfogni. Mikor második ízben is elfogták, Tolstoj azzal védekezett, hogy nem volt szándékában elhagyni a monarchia határait, csak éppen „látni” akart valamit az országból.

Tolstoj gróf szökéséről érdekes részleteket közlünk most. A nagy név viselőjét a miloviceei csehországi fogolytáborba internálták a harctéren történt elfogatása után. A szigorú őrizet dacára is sikerült innen a grófnak menekülnie — bár önkéntes szabadsága természetesen csak rövid ideig tarthatott — s bizonyos lehetett felőle, hogy hamarosan visszatérül, még pedig súlyosbított körülmények közé a fogolytáborba. Furfangos módon vitte keresztül Tolstoj gróf a szökését, amelyek értelmetleneknek látszottak, hogy mikép tudott Tolstoj több társával együtt az állandó őrizet dacára a fogolytáborból kijutni. Végre tüzetes megfigyelés révén rájöttek a rejtélyre.

A fogolytáborban elkülönítve laktak az orosz fogoly tisztek és önkéntesek. Lakásukból tizenkét méteres alagutat vártak, amely elvezetett a fogolytáboron kívül eső bozottai benőtt térre. Külső nyílását a sűrű bokrok levelesedése később már teljesen elfődté volna. Az alagutat úgy készítették, hogy abban egy meglelt ember is kényelmesen sétálhat át.

Az alagutat Pentelényi János főhadnagy, soproni törvényszéki bíró és Klemm Rezső főhadnagy győri adóhivatali tiszt századánál szolgáló Gabányi Ervin magyar népfelkelő vette észre s ennek eredményeképp rögtön intézkedtek az alagut betöltéséről és az őrizet szigorításáról.

A derék népfelkelő a fogolytábor parancsnoka tizedessé léptette elő és a következő nap parancsban diósította meg:

— Landsturminfanterist Gabányi Ervin, der 1. Kompagnie des k. Ldst.-Wachbans XI. hat durch pflichttreue Aufmerksamkeit als Posten einen unterirdischen Gang entdeckt, welcher aus einer russischen Officiersbaracke unterhalb des Zaunes in ein Gestrüpp führte. Durch diesen Gang waren jedenfalls die jungstentwichenen russischen Officiere entflohen und wäre dieser Gang gewiss auch in der nächsten Zeit zu gleichen Zwecke ausgiebig benützt worden.

Ich belobe den Infanteristen Gabányi, für seine gute und nützliche Wachsamkeit im Namen des allerhöchsten Dienstes.

Dies ist allen Leuten bei der Wachbans zu verlaubaren und sind si zu ebenso gewissenhafter Erfüllung Ihres Dienstes anzueifern. Halbärth Oberst.

Magyarul: Gabányi Ervin a XI. népfelkelő őrszázalój I. századának népfelkelő gyalogosa mint ör kötelességű figyelmességgel felfedezett egy földalatti folyosót, amely egy orosz tisztibarakból a sövény alatt egy bozótba vezetett. A legutóbb megszökött orosz tisztek bizonyára ezen a folyosón menekültek és valószínű, hogy ezt a folyosót a jövőben is sikeresen felhasználják volna.

Megdicsérem Gabányi népfelkelőt a legmagasabb szolgálat nevében jó és hasznos örkő.

désért. Ez kihirdetendő az Országoslélek egész legénysége előtt és felhívandók szolgálatuk hasonló lelkiismeretes teljesítésére. Maibárh ezredek.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

London. French tábornok kijelentette, hogy az ellenség április huszonkettedikén megtámadta a francia csapatokat Yperntől északra. Az ellenség számos tojtó hatású gázt fejlesztő készüléket használt és a franciák a gázak következtében voltak kénytelenek visszavonulni a csatorna mögé. Az angolok is kénytelenek voltak frontjukat a franciáknak megfelelően megváltoztatni.

Lyon. Ma kora reggel több Taube repült át Luneville felett. A lakosokat bombák robbanása verte fel álmukból. A bombák tízennégy helyen csaptak be, de a kár jelentéktelen.

Róma. Bevione képviselő, aki Franciaországban járt, elmondja, hogy harmadfél millió francia katoná van a harcban és másfél millió a francia hadsereg tartaléka.

Kopenhága. Párisból jelentik: Dixmuiden és Dixhoote környékén hatalmas tömegek folytatnak éjjeli harcokat.

Amsterdam. A londoni Times jelenti, hogy a hatvanas magaslatért veszteségteljes küzdelem folyik. A németek támadják St.-Eloit.

Amsterdam. Az Északi tengeri forgalmat bizonytalan időre elzartak, valószínűleg csapatszállítások miatt.

London. Lloyd George kijelentette, hogy eddig hatszázhuszezer angol van Franciaországban, a hátralévő kontingenst átküldik.

Rottérda. Londonból jelentik, hogy április tizenegyedikéig Grinibylből hat halászhajó volt esedékes, amelyek nem érkeztek meg.

Berlin. Vilmos császár Zeppelin grófnak az első osztályú vaskeresztet adományozta.

Páris Morgari olasz szocialista azt indítványozta, hogy a semleges államok szocialistáit hívják össze kongresszusra Párisba. A franciák az indítványt elvetették.

Berlin. Pétervárot arról beszélnek, hogy Skalon lemergi parancsnok ellen valaki merényletet követett el. A parancsnok kiköszözt, amikor a merénylet kétszer a kocsira lőtt. A golyók megölték a sofőrt. A fiatal merénylet elmenekült. Skalon orosz sovinszta.

Stockholm. Az orosz népfelkelő sorozás állandó zavargásai miatt valamennyi szibériai kerületre statáriumot hirdettek ki.

Kopenhága. A pétervári körletben sok az ázsiai koleraeset.

Kopenhága. A lapok azt írják, hogy az oroszok minden vonalon defenzívára szorítottak. Az Oszoviec elleni német támadás nyolc napi szünet után teljes erővel megindult.

Budapest. A nagybeteg Tisza Lajos gróf állapota változatlan. Folyton lázas.

Budapest. Öfolsége Bodthy Pál képviselőházi elnököt, mint huszárszázadost az ellenség előtt tapasztalt vitéz magatartásáért a hadiértményes katonai érdemkeresztet narmadik osztályával tüntette ki.

Nagyvárad orvosa

a Máv. aradi új főorvos-tanácsadója.

(Munk Béla dr. kinevezése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Kabdebó János dr. halálával megüresedett az államvasutak aradi üzletvezetőségének orvosi tanácsadói tisztsége, valamint az Arad-Osánádi Egyesült Vasutaknál a főorvosi állás, amely kettős munkakört a páratlan népszerűségben álló orvos lelkes, önzetlen buzgalommal látta el haláláig. Arad orvosi köreiből élénk figyelem nyilvánult meg a megüresedett állások betöltése iránt. Csak véletlen volt, hogy mindkét vasut főorvosi teendőit Kabdebó dr. látta el, a két állás egymástól teljesen független és ezáltal nem egy személy fogja betölteni. Értesülésünk szerint az Acsev. vezetősége még nem határozott a telet, hogy ki legyen Kabdebó János dr. utódja, az államvasutak aradi üzletvezetőségének vezető orvosi állása azonban legközelebb már betöltésre kerül: Munk Béla dr., az államvasutak nagyváradai üzletvezetőségének orvosi tanácsadóját nevezték ki a díszes pozícióba. A kinevezést már a miniszter is jóváhagyta és így Munk Béla dr. rövid idő múlva elfoglalja már új állását.

Nagyváradon közkezdveltségnek örvendő, rendkívül kötelességtudó és szorgalmas, már idősebb ember az aradi üzletvezetőség új főorvosa. Munk Béla dr. igen kiváló orvos és nagyon vagyons ember, akit csak privat orvosi ellátása, emberbaráti szeretete vitt az orvosi pályára, amelyen a legnemesebb tevékenységet fejt ki. Humánus, jó ember, aki a szegény betegeket ingyen kezeli és amikor csak módjában van, nemcsak orvosi tudásával, de egyéb eszközökkel is segíti bajban lévő embertársait. Nagyváradon minden társadalmi, jóléti célú akciónak élén állott és a nagyváradai társadalom őszintén sajnálja távozását. Hihetetlen Aradon is hamarosan népszerűséget szerez magának Munk Béla dr., aki valószínűleg már május hó elején megkezdte Aradon működését.

Hazugsággal harcol az entente.

(Mit mesének a yankeeknek a német trónörököséről?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Az Észak-Amerikából érkezett március végéről való amerikai magyar lapokban olvasható a következő rémhistoria:

A kegyvesztett trónörökös

A német császár állítólag ledugradálta és száműzte a fiát.

A német trónörökös az utóbbi időben már igen sok alaptalan pletyka központjában állott, melyeket a szövetségesek sajtója buzgón terjesztgetett. Az alábbi tudósítás szintén ezek egyik diszpéndányaként szerepelhet:

Páris, március 24. A német trónörökös személye körül az utóbbi időben teljesen szokatlan titokzatosság lebeg. A német lapok egy idő óta nem foglalkoznak a személyével, nem közlik különböző pozitívumokban a képeit és még meguk a hadifoglyok is, akik az utóbbi időben a szövetségesek hadifogságába kerültek, teljesen tájékozatlanok a trónörökös holletét illetően. Először, ahol különösen jól szoktak értesülni lenni a császári család dolgairól, az a hír van elterjedve, hogy a trónörökös teljes magányosságban él valahol, száműzve, messze a csataterektől, azon az eldugott helyen, melyet atyja szemelt ki neki. Ezek a se-

rint a hírek szerint a trónörökös és atyja, a császár között kiújult a régi viszálykodás. A császár, a hírek szerint, megharagudott azért, mert fia egyáltalán nem ismerte el az ő tekintélyét a mert a trónörökös, aki egyáltalán nem tartotta nagyra atyja stratégiai tudományát, ezt nem habozott nyíltan ki is jelenteni. A császár erre Potsdamba maga elé idézte a fiát ott, mint a hírek mondják, igen viharos jelenetek folytak le az atyja és a fia között, melyek folyamán mindketten többször elvesztették a hidegvérüket. Ekkor azután a császár haragjában mint felebbvaló szólította meg a fiát, mint alantasát a katonai fegyvelmsértésekkel vádolta, majd pedig végül „tagyas nyugalommal“ ledugradálta és magányba való visszavonulásra kényszerítette.

As bizonyos, hogy munkidőjükből hamarabb kifogynak az entente hatalmak, mint a hazugságok áradatából, mellyel több-kevesebb szerencsével elárasztják a megvásárolt és így rendelkezésükre álló külföldi megvesztethező sajtót, melynek a háború jó üzlet.

Hegedüs Ede alezredes kitüntetésé

A szász király arról a szíves fogadtatásáról megemlékezte, amellyel Aradon a háború elején itt járt szász királyi lövésáró bizottságot vendégül láttak és tevékenységet támogattak, a szász Albrecht főherceg tündöklő kiindozokat a funkcionáriusokat, akik a lövésáró bizottsággal érintkeztek. A kitüntetés különböző osztályait az illetékes minisztériumok utján jutattak el a kitüntetettekhez. A közigazgatási tisztviselők: a belügyminisztérium az aradi állomásfőnök a kereskedelmi minisztérium utján kapta meg, míg a napokban a honvédelmi minisztérium a szász király által aláírt dekrétummal elküldötte Hegedüs Ede alezredesnek, az aradi katonai állomásparancsnoknak a szász Albrecht főherceg tiszti keresztjét. Hegedüs alezredes a katonai hatóságok képviselőiben volt vendégzérő kálauza az Aradon tartózkodott előkelő szász tisztoknak és szíveskedéért most a szász királdó ily módon fejezte ki halálját. Hegedüs Ede kitüntetésé őszinte örömet kelt Aradon, mert az alezredes szimpatikus egyénisége iránt minden társadalmi körben meleg szeretet nyilvánul.

Aradi honvéd százados levele orosz fogságból. Magyar Nándor, a gyulai 2-ik honvédsereg századosa, aki az orosz aradi zászlóaljánál teljesített szolgálatot, és a háború óta Przemysl helyőrségében volt mint századparancsnok, a vár átadásakor szintén orosz fogságba jutott. A hadifoglyok Aradon lakó családja ma végre hirt kaptak fiuk sorsáról. Helt Alindához, a „Hadsereg“ szerkesztőjéhez érkezett levél tőle, amelyet a százados Rílegk nevű orosz városban április 6-án adott fel. A levélben Magyar százados leírja, hogy egészen került fogságba és már hét napja utazik, de nem tudja, hová viszik. Azt hallotta, hogy még hat nyolc hétig tart, míg utazásának végéhez érkezik.

Kávészalók. Budapestről jelentik: A rendőrség ma is folytatta a nyomozást a kávécsalók bűnügyében és Schwarcz Bernátot, a Palatinus Áruforgalmi Részvénytársaság üzletvezetőjét, ma reggel letartóztatták. Megállapítást nyert, hogy Schwarcz tudott arról, hogy a katonaságnak szállított konzervben kevesebb a kávé tartalom, mint ahogy az elő volt írva. Tegnap letartóztatták Lukács Lajost, a Lukács és Társa cég beltagját is és Pollák Salamonnak a kihallgatása rövidesen meg fog történni. A bűnügy számai elnyúlnak a vidékre is, a rendőrség ez irányban is nyomoz.

— Egy lovastiszt hősi halála. A meg nem számlálhatók közül, a kik a monarchiában a hadüzenet hírére önként a haza szolgálatában állottak, *Skrbensky* Antal báró egyike volt az elsőeknek. Bár akkor már 53 éves, atya és nagy- atya is volt, rögtön jelentkezett régi ezredénél, a kettős ulánusoknál, felvettette magát régi fő- hadnagyi rangjában. Mint igazi lovastiszt min- den ütközetben merészen és példaadóan harcolt, mindig első volt a csatatéren és utolsó, a ki távozott a tűzből. Olyan temperamentummal, a mely éveit erőteljesen meghazudtolta, minden attackban elől járt és a mikor Makenie mellett a kozákok ellenállhatatlan tulsúlyyal különít- ményét meglepő módon bekerítették, szóval és tettel összegyűjtötte a legénység maradványát és a mikor a több mint tizszeres túlerő a győ- zelmes keresztültörést lehetetlenné tette, emlé- kezetes példáját adta annak, hogy mily hősie- sen tud egy osztrák-magyar lovastiszt meghalni. Fedezetül egy fának támaszkodva harcolt egy ember ötven ellen és hármat a reá rohanó ko- zákokból lelőtt a nyergükből és azután kardjá- val vadul neki esett a lándzsás lovasoknak, mit- sem hederítve arra a felszólításra, hogy megadja magát. Minden oldalról bekerítve, még látták törhetetlenül harcolni, míg végre a vitéz — nem az oroszok által, hanem a halál által legyőzve — haldokolva össze rogyott. A hadidiszitményes katonai érdemkereszt, a melyet Ő Felsége neki adományozott, már nem díszítette a vitéz mellét, de dicsőíti emlékeztét, a mely sem a 2. ulánus- ezredben, sem az osztrák-magyar hadseregben soha el nem fog mulni.

— Császárvadászok rohama egy orosz üteg ellen. Az oroszok oly nagy hírre kapott mesterségével, hogy magukat a mennyire csak lehet beássák és elsáncolják, száz alkalommal egyenértékűnek bizonyult csapatainknak szabad- don, férfiasan előtörő vitézsége. Vér és akarat bizony mindig erősebb a vas és drótnál és ha nálunk egy derék tiszt ugy érezte, hogy egy magaslattól kell hatalmukba ejteni, akkor a ro- ham drótsövényeken és aknákon keresztül is sikerült. De különös érdemteltjes a vezetőnek sikere, ha meglepetésszerűen támadva, kevés veszteséggel tudja a sáncokat és erődítménye- ket megsemmisíteni. *Wünsch* Hugó a 2. tirol-i császárvadászezredbeli százados, a mikor Hulezé- nél az ellenséget erősen beásva látta, az éj be- álltát bevárta, hogy a jobb szárnyat képező századjával egy üteg ellen előtörjön, a mely már az egész napon igen kellemetlenül érezte ere- jét. A mennyi óvatossággal és ügyességgel ve- zette az előkészületeket, ugyanoly temperamen- tummal és szenvedéllyel irányította, a mikor rohamra előtörték, a támadást. Szürkületkor egy- szerre felugranak a császárvadászok, de a milyen fürgék is, az ellenség mégis csak észrevette őket, és heves, de a meglepetés folytán szerencsére teljesen hatástalan puskatűzet kezdett, a mely- hez nem sokára az üteg tompább dördülései is csatlakoztak. De már ekkor ott vannak a csá- szárvadászok az akadálynál, az megsemmisül és mielőtt menekülhetett volna a legénység, máris benn vannak a tiroliai az ütegben. Négy ágyut zsákmányoltak, 3 tisztet és 39 embert el- fogtak, de mindenk előtt, a fontos állás, a honnan az oroszok az egész tájt tűz alatt tar- tották, a hatalmukba kerítették. A hősie- roham körültekintő vezetőjének jutalma a hadi- diszitményes 3. oszt. vaskoronarend volt.

— Aradi katonák köszönete az aradiak- nak. Az Aradi Közlöny cigarettagyűjtésében több ezer darab tábori levelező lap is eljutott az északi harctéren levő aradi katonákhoz. A rózsaszínű tábori lapok egyikén most *Agoston* Agoston István őrvezető a következőket írja az Aradi Közlönyhöz a harctérről:

— Igen tisztelt urak, bajtársaim nevében is fogadják hálás köszönetünket úgy önök, mint mindazok, akik ezen nemes célra gyűjtöttek. Igazán nagy örömet szereztek nekem, valamint szegény bajtársaimnak, mert nem igen lehet hozzájutni egy cigarettához. Mást nem írhatok, mint hogy itt még hó van és az oroszokat szo- ritjuk vissza.

— Aradi tűzér orosz hadifogságban. *Müller* József aradi borbélymesternek *János* nevű fia, aki még január hónapban sebesülten orosz fogságba jutott, *Kazánból* érdekes levelet írt hazá, amelyben többek között tudatja szü- leivel, milyen ellátást kapnak kórházban a ha- difoglyok. A kórházban — írja — nagyon jó doktorunk van, az étkezés azonban nem első- rendű. Reggelre kapunk körülbelül husz deka fehér kenyeret és teát három kocka cukorral, de rum persze nincsen benne, szóval meleg viz. Délben legtöbbször káposzta leves van, egy darab marhahús és kása. Délután három órakor ismét teát kapunk, estére pedig kevés levelet és nagyon kis darab marhahúst. Ez a rendes napi étlap, én már itt vagyok két és fél hónapja, de mindennap ugyanez volt. Dél- ben még egy darab fekete kenyeret is kapunk. A levél további részeiben nagy honvágyát festi a hadifogly, aztán így folytatja:

— Hát kedves apám, eddig maga mondta, hogy Boszniában tizenhét tűzben volt. Tudja meg hát édes apám, hogy én harminckettő tű- zérségi tűzben voltam és egy gyalogsági tűz- ben is, azt hiszem meg lehet velem elégedve, mert nem hoztam szégyent bacsületes öz- fejére.

— Verseslevél a lövészárokból. Katonáink jó és bizakodó hangulatának kedves bizonyítója az alább következő verszet, amelyet egy aradi tartalé- kos küldött haza. A rímekbe szedett levél így hangzik:

Szeretett kedves hugom Zsuzsánna!
Felkereslek egyszer én is valahára.
Ha nem felelhetek is barátságos szóra,
Bátran rátekintek másolygós orára.
Jövök hozzád mostan ez arcképen festve
Kérlek kedves hugom, ne hagyj egy tekintetbe.

Jövök messze földről messze szép vidékről,
Szeretett országunk határa széliről.
Ahová háborus küzdelmeink után
Jutottunk tisztikarunk vezetése folytán.
Hogy mi itt a szerbek áttöréseinek
Ellenálljunk híven eskünk erre vezet.

De hogy mi vár még ránk, ezt mostan nem tudjuk
Magunkat Isten oltalmába ajánljuk.
Kérünk titeket, kik odahaza vagytok
Ki imáitokból minket se hagyjatok.
Kérjétek az Istent, hogy fegyvereinknek
Adjon győzedelmet ellenségeink felett.

Kérjétek az Istent, hogy már nemsokára
Küzdelmünk végződjön országunk javára.
Mely után békével mi is haza térjünk
Kedveseinket öltve, hálákat zenghessünk.
Fogadd kedves hugom e sorok íróját
Áldja meg az Isten ennek olvasóját.

Saját szerzemény. Üdvözöllek kedves hugom jó
egészséggel *Kőrösi* János őrvezető.

— Sebesült katonák hálája. Kedves és megható levelet kaptunk a *Weitzer* János-ut- cai vörös keresztos kórház sebesült katonáitól. A hős harcosok, akik csak nemrég tértek vissza a vérrel és hóval borított kárpáti me- zőkről, keresztelen, naiv, de szívéhez szóló sza- vakban mondanak köszönetet a levélben — néhány fehérruhás kislánynak, akik zsebpén- züket fillérenként megtakarítva mindennap uzsonnával látják el a sebesült katonákat. A katonák különösen *Hajnal* Margitnak, *Havas* Bóskának, *Stein* Liciének, *Grósz* Maczuskának és *Morgenstern* Irmuskának mondanak köszö- netet, de hihető, hogy a kis lányok szép pél- dája követőkre talál s a közönség ismét a régi huzgalommal és jó szívvél fordul a kórhá- zak felé.

— Nyolc napig szünetel a liszt- és ga- bona forgalom Csanádmegyében. A csanad- megyei lakosság kenyérrel és liszttel való ellá- tásának tervezetét *P. Ekhardt* Vilmos tb. me- gyei főjegyző dolgozta ki. Érdekes újítást tar- talmaz ez a tervezet, amelyben 8 napig, amíg a készleteket a megyében rendezik, minden- féle gabona és lisztforgalom szünetel. A vár- megyei élelmezési fő megbízott a következő hirdetményben hozza ezt Csanádmegyei lakos- ságának tudomására: Közhírré teszem, hogy április 29 napjától május 6. napjáig minden gabona- és lisztforgalom szünetelni fog. Ez idő alatt tilos bárkinek akár gabonát, akár lisztet bármily uton — még ajándékozás útján is — forgalomba hozni. Malmok üzemüket fenntarthatják, amennyiben az üzemükbe április hó 29-ik napja elraktározott gabonane- műket feldolgozhatják, ahhoz azonban, hogy lisztjükből vagy esetleg gabonájukból bármily csekély mennyiséget is üzemükből elszállítsa- sanak, a reájuk nézve ipartelepük szerint ille- tékes községi élelmezési megbízott engedélyre szükséges. Liszt feldolgozásával foglalkozó vál- lalatok (pékek, kenyérsütők stb) az üzemük- ben április hó 26. napja előtt elraktározott lisztet feldolgozhatják és süteményeiket sza- badon forgalomba hozhatják. Felhívok min- denkit, hogy április hó 29. napjáig magát a forgalom szünetelésének egész idejére a szük- séges liszttel, illetőleg gabonával annál is in- kább lássa el, mert a forgalom szünetelése alatt semmi liszt beszerezhető nem lesz.

— A géptüzemigazgató tanulmányutja. A vízvezeték kibővítésének kérdése aktuálisá- lett. A tanács utasította *Zádor* Imre géptüzem- igazgatót, hogy terjessze be javaslatát. Az igazgató mielőtt azt megtenné, felhatalmazást kért, hogy több vidéki város vízművét megte- kinthesse. A tanács mai ülésén arra utasította az igazgatót, hogy utitervét mutassa be a pol- gármesternek és annak elfogadása után kezdje meg tanulmányutját.

— Veszett macska miatt ebzárlat. *Green* Nándor főkapitány ez uton hozza a lakosság tudomására, hogy Ardon folyó hó 22-én egy kóbor macskán vesztséget állapított meg a városi magyar királyi állatorvos. Ezért a kö- vetkező óvintézkedések fogantatását rendelte el a főkapitány: A város területén a mai nap- tól fogva az összes ebek 40 napig kötve tar- tandók, az utcán ezek is pontos szájkosárral ellátva és pórázon vezetendők. A veszett macskával bebizonyíthatólag érintkezett s így a fertőzés gyanúja alatt álló ebek haladéktala- nul kiirtandók. Ugyazintén befogandók az ezen határozat ellenére az utcán kóborló ebek. Erről a város lakosságát hirdetményileg és dobszó útján is értesíti.

— Köszönet. A Liceum kórház vezetősége hálás köszönetet mond a nagylelkű adakozók- nak, kik e héten is oly bőségesen gondoskod- tak szegény sebesültjeinkről: *Färber* Lajos, *Mayerhoffer* Lajosné, *Spitz* nővérek, *Deuten* Márkusné, *Varga* Andrásné, *Vörös* Ilonka, *Frits* Lajosné, *Ring* Géza, *Schpitz* Ida, *Herb- stein* Cecilia, *Weinberger* Mariska, *Bickel* Gi- zella, *Vertán* Istvánné, *Issekutz* Lászlóné, *Varjassy* Lajosné, öz. *Mezei* Andorné, *Mülek* Lajosné, *Polgári* leányiskola.

— A háziezred zenekara a megvakult katonákért. Május elsején este fél kilenc óra- kor a Városi kávéházban az aradi 33. gyalog- ezred teljes zenekara gondosan összeváloga- tott műsorral hangversenyt tart. Belépődíj egy forint, a bevételt a megvakult katonák javára fordítják.

— Rohitsch-Sauerbrunn fürdőhely veze- tősége physik. testgyógyászati gyógyintézetet létesített 240 ágygyal. A tartományi választ- mány 200 helyet teljesen ingyen ad az elő- és utoidényben üdülő tisztoknak és katonai hiva- talnokoknak, további 100 helyet pedig rendki- vül mérsékelt díjak mellett a gyógyicány bár- mely szakában.

— Pénzadományok az aradi Vöröskeresztnek. Az aradi vöröskereszt egyletehhez újabb a következő pénz adományok érkeztek: özv. Bara Jánosné a csonka katonák részére 10 korona, özv. Simay Istvánné, Erdélyi Pálné és Kossuth Pálné Kabdebó János ravatalára szánt koszorú megváltása címén 10—10 koronát, Fogassy Gyuláné Boroshebes 10 korona, Frits Lajos 10 korona, Anhalt Ignátné 10 korona, Juhász Gézáné 50 korona, Békéscsaba állomáson egy hölgy társaság gyűjtése a 26 sz. kórház vonat sebesültjei ellátására 300 kor., Öry Béláné Barza 20 kor., Aknay Andor és neje Kabdebó János ravatalára szánt koszorú megváltása címén 10 korona, Herling Gyula 30 korona, Vas Barnabás 20 korona, Mátyás János 10 korona, Erdős Pál a csonka katonák részére 20 korona, Ring Géza 100 koronát, Vilmos dr. 10 korona, Winter János 3 korona, Szidner Bernát és Andor Iritz József ravatalára szánt koszorú megváltása címén 30 korona, Egy beteg nyugvó állomás által első segítségben részesült utas 20 korona, Fischer Árpád 10 korona, (Somló Imre útján.) Zorér Juszti gyűjtése: Erenfeld Ignácz 50 korona, N. N. 10 korona, N. N. 10 korona, Zenedei növendékek gyűjtése Kripián József névnapjára 11 korona 50 fillér, Zoltai Mátyásné 15 korona, Barkó Ferenoné 20 korona. Ezen kívül Adler Andor a Ferenc-téri kórház sebesültjei részére 50 koronát adományozott. Ez adományokért ez uton mond hálás köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknek.

— Keresetnélküli kereskedők családtagjainak támogatása. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezúton hívja fel jelentkezésre azoknak a kereskedőknek a családtagjait, akik hadbavonultak, emiatt üzletüket nem folytatják, és az államsegélyből a megélhetésükhöz nélkülözhetetlenül szükségeseket is alig tudják megszerezni, továbbá azokat a kereskedőket, akik nem vonultak ugyan hadba, de a háború következtében olyan kedvezőtlen anyagi helyzetbe jutottak, hogy megélhetésük is alig van biztosítva. A kamara ezeket a kereskedőket, illetőleg a hadbavonultak családtagjait a minisztériumok által rendelkezésre bocsátott összegből mérsékelt támogatásban fogja részesíteni. Külön hangsúlyozza a kamara, hogy a felhívás csak kereskedőkre vonatkozik, mert az iparosok jegyzékét az ipartestület már betérjesztette a kamarához. Jelentkezni lehet a kamarai hivatalos órák alatt 9-től 2-ig a kamara irodájában.

— Vízvezetékek elzárása. Zádor Imre géptemigazgató a közönség szives tudomására hozza, hogy az alant felsorolt napokon este fél 10 órától reggel 5 óráig a vízszolgáltatás szünetelni fog. És pedig: április 26-án: Hálter, Csernovits Péter, Bercényi-, Thököly Imre-, Hajó-utakban, Marospart-sor, Határ-, Hunyady-, Damjanich- és Háromveréb-utakban. Április 28-án: Thököly-tér, Atila-tér, Aulich Lajos-, Lipót-, Flórián-, Heim Domokos-, Mikes Kelemen-, Szt. István-, Knežich Károly-, Deák Ferenc- és Kápolna-utakban. Kéri tehát az érdekelteket, hogy ezen időtartamra elegendő vízzel lássák el magukat.

— Az alkotmánypárt adománya az aradi Vörös Keresztnek. Az aradmegyei és aradi alkotmánypárt elnökének, Károlyi Gyula grófnak rendelkezésére a párt helyiség berendezését felajánlotta az aradi Vörös Kereszt egyesület elnöke. A már értékesített tárgyakért 118 korona készpénzt vett át a Vörös Kereszt, amelynek elnöksége ezúton mond köszönetet az adományokért.

— Megérkeztek a legújabb bécsi modell nyári kalapok nagy választékban és izléses kiállításban a Kalap Bazarba Deák Ferenc-utca 8., ahol már 2 korona 60 fillértől kezdve kaphatók. 1511

— Tavaszra megérkeztek a szép gyermekkoszú Fischer áruházában a Szabadságtéren. Összehajtható nyári sportkoszi már 16 koronától feljebb. Gyermekszékek átalakítható 12 koronától feljebb. Mindenkinél érdekében áll a Fischer Áruház felkeresni. Fényképezkedve.

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elsőjén új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. Ziffer és Hollós. Báró Bohus-palota. 1887

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

— 35 dekás tábori dobozok Kerpelnél.

TÁRKASÁGOK.

(A munkapárt keresztapja.) Tegnap patant ki Aradon a különösen orvosi körökben szenzációt keltő hír, hogy az elhunyt Kabdebó Muki bácsi helyére az aradi orvosokat mellőzve a M. á. v. aradi üzletvezetőségének főorvos-tanácsadójává Munk Béla dr. nagyváradi orvost nevezték ki.

A kávéházi asztalnál természetesen élénken peritakták az ügyet, s igyekeztek az érdekes kinevezés indítókait keresni. Szinte várható volt, hogy az egyik ellenzéki ur felvetesse:

— Munk protekciónak köszönheti kinevezését!

— Ugy-e megmondtam — kiáltott fel diadalmasan egy fiatalember — na és tudod a részleteket?

— Hogyne tudnám — válaszolt Justh Gyula ismert híve. Munk a kormánypárt protekciójának köszönhet mindent! A kormánypárt tudniillik nagy hálával tartozik a nagyváradi orvosnak!

— Ne mondd! Hogy-hogy?

— Hát amikor a mostani kormánypárt megalakult, nagy vitafozás volt, hogy hogy nevezék el! Kitiűztek pályadíjra egy aranyoigarettatárcát is, de nem tudtak megfelelő elnevezést találni. Ekkor a nagyváradi orvos felajánlotta saját nevét a pártnak, s így lett a kormánypártból munk-a-párt.

(Harctéri epizód.) Nagyon kedves harctéri epizódot ír le egy levelében egy aradi tanár, aki most a Kárpátokban tanítja a muzsikát mőre.

— Mini tudjátok — így szól a level — most különös gondolat őrizik a vasúti töltéseket és hidakat mindenütt az országban, hát még itt, a harctér közvetlen közelébe, az Etappenbereichen. Többek között például egy legfeljebb hatvan centiméter hosszú pallónak is, amely valami vadiváron segíti keresztül a vonatot, jutott külön ör, egy népfelkelő. A népfelkelő lenető legkényelmesebben berendezte a maga kis birodalmát, a palló mellé kukoricaszárból kis kalyibát épített s azt berendezte a harctér komfortjával, kényelmével. De ez nem volt még neki elég. A kis kalyibára kívülről még ráakasztott egy nagy táblát is, amelyen ott foszított büszkén a következő sor:

K. u. k. Brückenkommando

(Nem lehet beadni a farkasoknak.) A haditudósítónak szörnyű álma volt. Hogy, hogyan, sőtét éjszaka elszakadt csapatától, eltévedt s egyedül bolyongott elhagyatott barátságatlan havasi mezőkön, sziklás utakon, sűrű erdők közepette. Egyszerre csak egy farkascsorda tünt fel s mindjárt üldözőbe vette őt. Szegény haditudósító szaladt, szaladt, ahogy csak lábai bírták, de az ordások mindig közelebb-közelebb kerültek hozzá. Végül kétségbeesésében, hogy könnyebben szaladhasson, eldobálta minden terhét. Csomagjában azonban ott volt egy kis szikke is s szegény haditudósító szíve majd meghasadt fájdalomában. A farkasok rá is vetették magukat a csomagra s a haditudósító fájdalmasan kiáltott fel:

— Istenem, istenem, most hiányos lesz a háború történelme!

A kiáltást meghallották a farkasok is s egyszerre csak a legidősebb ordas szép bariton hangon, érthetően válaszolt a menekülő haditudósítónak:

— Dehogy, kérem, ne tessék félni! Mi ilyesmit nem veszünk be, tessék csak ezt a közönségnek beadni!

SPORT.

+ Az Aradi Torna Egyesület május 9-én tartandó athletikai viadala úgy a budapesti mint a vidéki egyesületek körében élénk érdeklődést keltett. Már eddig is kilátásba helyezték indulásukat Budapestről a BEAC, MAC, MTK, BAK, Pesti Munkás Egylet, vidékről a Szentlőrinci Athletikai Club, a Szabadkai Munkás Egylet, a temesvári MAV Kinizsi Egylet, Kolozsvarról a KEAC. Békés időben is sportesemény számra megy ily sok egyet részvétele, s bízható hogy e szám a nevezések lezárásig még gyarapodni fog, amiben szerepet játszik az a körülmény is, hogy a verseny a „Vörös Kereszt” javára rendeztetik. Érdekesse teszi a viadalt az Aradon felgyógyult katonáskodó athleták részvétele, nemkülönben a Toldi Athletikai Klubnak iskola birkózása. Mint elismerésre méltó ténnyt említtük fel, hogy a sebesült és beteg katonák a versenyt beépti díj nélküli nézhetik végig. Tekintettel arra a körülményre, hogy a versenyt jótékony célra rendezik, a jövedelmegosztás is szem előtt tartandó, szabadjegyek nem adnak ki, s még a tagok is 20 fillér belépő díj fizetésére kötelezettek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy aradi urind. Levelében foglalatokat a postafülség tudomására hoztuk. Hihető, hogy így is meg lesz az eredménye felszólalásának és az említett hasonló esethez nem lesz szerencsájuk a postán megfordulónak.

A. Z. A kérdés ütközőpontja az, hogy írószám csakugyan nem volt és ezt ön a „szemtanu” is elismeri. Ami a külföldi példát illeti: e nek kell vallani, hogy nem a közönség van a hivatalért, hanem a hivatal a közönségért. Nem óhajunk tovább foglalkozni az ügyel és így sorait sem közzük.

A lóvasúti fűtő. Bármennyire bántó is a lóvasúti kalauzok éles fűtője, ilyen terjedelmes panasznak nem szoríthatunk helyet. Hiszen a lóvasút ugyis ideiglenes intézmény és talán a legkisebb baja a fűtő. Nagyobb az, hogy ritkán jár, lassan megy, rozoga, kellemetlen kocsikon szállítja a közönséget. De a háború sokkal nagyobb bajai között el kell szenvedni a lóvasut is abban a reményben, hogy békekötés után sok mással együtt ez is másként lesz. A panaszt egyébként közöljük a gépüzemigazgatóval. Talán tud segíteni rajta.

Harctéri sütő. Levelét nem értjük. Minden aradi család kapott isztutalványt, nyilván az őné is. Azon pedig nem lehet segíteni, hogy a harctéren is kellenek pékek.

H. G. A küldemény megjött és bár terjedelmesebb, mint vártuk: majd átolvassuk.

D. B. Versekert igen ritkán közlünk és akkor is csak nagyon jó verseket. Ezt a kettőt sajnálattunkra nem közölhetjük. És ha nem haragszik meg, figyelmébe ajánljuk, hogy a vershez nemcsak ritmus, rim, hanem helyesírás is szükséges. Tehát: érted és nem „értet”, körötte és nem „körötte”.

W. Segély csak hadbavonult családjának jár, de ennek az esetben is, ha a hadbavonult család-főtartó sebesült vagy betegen itthon tartózkodik. Ha — akár további behívásig is — elbocsátották katonai szolgálatból, akkor bajosan kaphat segélyt a családja.

Sch. L. A népfelkelési korhatár kiterjesztése a tizenhét éveseket, tehát az 1897-ben születetteket is népfelkelésre kötelezi. Múltán előbb még a törvényt meg kell szavazni, nagyon is korai arról beszélni, hogy ezeket mikor hívják be. Nyár dereka előtt aligha.

B. B. Az oroszokat nem lehet viccekkel megverni.

Erdeklődő. Kérdésére nagyjából a következőket nevélt sikerült meg tudnunk: Lantos József kereskedő, Balcsó Antal építész, Fischer Jenő dr. ügyvéd

Fischer Mór ügyvéd, Sugár Jenő dr. ügyvéd, Pollák József nagykereskedő, Pollák Sándor téglyáros, Wohlberg Lipót kereskedő, Grünwald Samu nagykereskedő, Vadász Ármánd dr. ügyvéd, Thold Orbán főlevéltáros, Ráskai Miksa takarékpénztári főkönyvelő, Schauer János takarékpénztári könyvelő, Tabakovich György dr. ügyvéd, Bing Hugó igazgató, Grábner Károly borkereskedő, Szende Lajos főkönyvelő, Szabó József városi főkertész, Zuber Andor tb. főjegyző, Gramer Gyula lóvasúti ellenőr, Bozók Mátás járásbíró, Schaffer Henrik egyenruhásabó, Bloch Lajos nyomdász, Abfall Ignác könyvkötő, Hartmann Samu kereskedő, Deutsch Lajos kereskedő, Schweffer Ede kertész, György Menyhért kereskedő, Schwarz József magánhivatalnok, Kenderesi László asztalos, Pellegrini Dávid vállalkozó, Samuel Arnold kereskedő, Fischer Béla szabó, Kohn Vilmos szobafestő, Czinczer József munkabírsági tisztviselő, Lócs Rezső üzletvezető, Schiessl Lajos főmérnök, Pópa György dr. törvényszéki bíró, Ladiszlai József vendéglős, Jancsovics Ferenc főreáliskolai igazgató.

Hű olvasó. A levélben foglaltakat itt közöljük: „Náray Lajos az éjszakai mulatozások ellen” című közleményt olvastam ma a becses lapjában, az tény, igaza van, akiben sok a duhaiság, a virtus az kedvét töltheti a harctéren.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi április 25-én:

Délután fél 4 órákor mérsékelte helyárakkal

A moztündér.

Operette.

Este fél 8 órákor rendes helyárakkal:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Zzuzsi kisasszony.

Operette.

Közdete este 1/2 8 órákor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Rohitschi ásványvizek: Tempel-Styria-Donati-forrás

Tiszta természetes töltés.

Kiváló gyógyvizek:

Gyomor-bélhurut

(vérhas, hasmenés, tifusz)

hugysav

8307

cukorbetegség

Bevált

gyógyeredmény!

májbajok
ellen.

Főraktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, V., Báthory-utca 8. szám.

* Az ezen rovat alatt közzétettakért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Április hó 25-én, vasárnap

Hipnotizmus áldozata

drama 2 felvonásban.

A patent zár

vigjáték 3 felvonásban.

Hétköznapokon 5, 7 és 9 órákor,
vasárnap d. u. 3 órákor kezdőd-
nek az előadások.

21

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITÉC” TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt
terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész tábori
csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért.
Kérjünk azonban határozottan „SZANITÉC”-port, mert mint
minden jónak, ennek is akadt silány utáizata. Ahol nem volna
kapható, oda 3 dobozt utánvéttel küld, Auber gyógytár,
Mohács. 8747

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi
nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárba:

Móricz Zsigmond: Mese a zöld fűvön.
Barabás Arthur: Kis mesék a csücsüdknek.
Karinthy Frigyes: Beszéljünk másról, Bródy
Sándor: II. Fehérkönyv, Ambrus Zoltán: A
lópart gyilkossága, Koch: Az anyajegy, Knut:
Linke szerkesztő, Heyking: Csun, Zemplényiné:
A leghatalmasabb érzés, Zóráy: A megváltó sze-
relme, Hevesi: A becsület, Czöbel: A két arany
hajszál, Hervieu: Az idegen, Garai: Dr. Molitorisz
rögeszméje, Butti: A boldogságért, Sven Hedin:
Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelmek,
Karinthy: Két hajó, Lillencron: Háborús novellák,
H.: Vörös könyv, Császár: Az ezredesék, Lux
Terka: Novellák, Nagy Endre: Csataképek, Tá-
bori levelek, Williamson: Az erdőfia, Krudy:
42-es mecsarak, Mann: Halál Velenczében, Lager-
löf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves atyafiak,
Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy
háború anekdotáinak, Bródy: Fehér könyv,
Fáy András: Áttila, Grazia Deledda: A repkény.

Kómeihen: Vollquartz Ingeborg: Peterszen
und ihre schwesatern, Dahl: Der Zuchtmeister,
Ballestrem: Weiße Tauben, Eden: Graf Alexis
Bodiskov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thö-
nerne Füsse, Rachel: Baldbereit, Die heilige
Riza, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die
Gezeichneten, Zobeititz: Aus tiefen Schacht, Ras-
mussen: Was Frauen wollen, Schubert: Die
Flucht nach Amerika, Hartwig: Haus Biken-
bach, Zobeititz: Der Herr im Hause, Wer-
der: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde,
Schumacher: Kaiserin Eugenie: Seeliger: Peter
Voss der Millionendieb, Schtrockauer: Die sie-
bente Groszmacht, Gontard: Seelenverkäufer,
Lütsburg: Freda Halgren, Wasner: Der Presse-
ball, Franken: Mithen Malhen und die Glasver-
vandte, Dreier: Auf eigener Erde, Bang:
Die Vaterlandlosen.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Rényi: Tiszavirág (operett),
Nádor Samu: Nótáskönyve I. Sas: Messze föld-
ön idegenben... stb., Bodrogi: Ide-oda
dülöngök hajh!... Fráter: Nótáskönyve
III., Balás: Levelet hozott a posta, Kálmán I.:
Zsuzsi kisasszony (operett), Zerkovitz: Ván-
dorfecskék (operett), G. L. Cobb: Manó!

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

138

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogszpecialistáknál mint mesterségs működtető, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 167

Nyíltér.

Uj könyvek.

* Híndenburg. O egyik leglőbb remény-ségünk, bizakodásunk. Ezért örömmel fogadjuk Radó Antal vállalatának, a Magyar Könyvtár-nak legújabb füzetét, a mely Híndenburgról szól. Az életrajz Százados István műve, nagy után-járással készült, a háboru folyamán felmerült adatok és értesülések gondos kritikájával. A nagy értékű füzetet, a melyet bizonyára el fog

olvasni mindenki, a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 60 f.

* Tűz! Pásztor Józsefnek, az ismert kiváló elbeszélőnek ilyen című háborus, aktuális tréfái most jelentek meg a második kiadásban. Egész-séges humor, finom izlés, erős megfigyelés jel-lemzik ezeket az apróságokat. A nagysikerű humoros kötetet a Légrády Testvérek cég adta ki, s 1 koronáért minden könyvkereskedésben, és nagyobb pályaudvaron beszerezhető.

* A világháboru képes krónikájának a 29. füzeté eleven tartalommal, gazdagon illusz-trálva jelent meg. A füzet mélynyomású mű-melléklete a Kárpátokban előnyomuló csapata-inkról való fényképfelvétel, a harcéri képek sorozata pedig a háboru eseményeit mutatja be képekben. — A füzethez, melyet a háboru hu-mora egészít ki, ezuttal is csatolva van ingye-nes mellékletképpen Jókai: A jövő század re-gényének egy íve. — Egy füzet ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. — Szerkesztő-ség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Üllői-ut 18.

* A Társaság. Szinyei Merse Pál hű arc-képével a címoldalon jelent meg A Társaság legújabb száma. Méltató cikket Nádasdi-Baán Achilles írt a nagy festőművészről. Pásztor József kitűnő tollából Schreiner Emmi címmel hosszabb elbeszélést közöl a lap, míg verset ezuttal Wlassics Tibor, Bíró László, M. Radich Jolán és Melhané, Hilt Paula írtak. Nagyon szép az e hetiszám illusztrációját is, amelyek a külföldi harcaterokról mutatnak be, elsőrangú felvételeket. A Társaság előfizetési ára egész

évre 18 K., félévre 10 K., negyedévre 5 K., Kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Herkulesfürdő.

Vasutállomás. Világhírű ter-mészetes kénes, sós és kony-hasós-kénes gyógyforrások, csusz, kőszvény, csonttörések, női és idegbetegségekben ki-tűnő eredménnyel haszná-latnak. A

Ferencz József udvar

és az

Erzsébet-nyaraló

120 szép, tágas szobával. Szobák 2-12 K-ig vil-lányvilágítás és kiszolgálás-sal. A szálloda a fürdők és gyógyteremmel fedett folyó-sóval van összekötve. Bővebb felvilágosítással szolgát 1363

Novák Ferenc.

Hadi rokkantak és lábada-zóknak szállást 1 koronáért. július-augusztus 2 koronáért.

Községek előjáróságainak,

Kereskedőknek ajánlok nyírségi

burgonyát

garantált szállítási kötelezettséggel 1821

Kalmár Endre

terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és Chorin Aron-utca sarok. —: Telefon 670.

Gépkenőolaj,

géphengerolaj,

motorhengerolaj,

tovotte-kenőcs,

gépszij stb. stb.

azonnal kapható

Kovács Soma és Társánál

Arad, gépudvar.

1472

Hölgyközönség figyelmébe!

Minden megdrágult, csak a

KALAP BAZÁR

maradt még a réginél is olcsóbb árak mellett, ahol már megér-keztek a legszebb bécsi nyári modell kalapok óriási választékban.

Szalmakalapok már 2 kor. 60 fillértől kezdve kizárólag csak a

Kalap Bazárban, Deák Ferenc-utca 8. sz.

1819

Divatos Fűzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek
638

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

Kalmár József

világyezérelő

Arad, Salner-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
szedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszító vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

8498—1915. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa-
nak 8297—1915. sz. határozata
folytán közhírré teszem, hogy
Arad város területén a tengeri
hossz eladása és vásárlása szabadon,
átvétél nélkül eszközölhető.

Arad, 1915. április 17.

Greén
főkapitány.

„ÖDIPUS,”

az idei Saison legjobb és leg-
jobb fehér vászon cipője és hyge-
nikus szandája kizárólagos rak-
tár Arad és környéke részére a

Cipő Tőzsdében
Apolle mozi mellett.

„Qui Si Sana” harisnyák új
mintákban és
kiválóan párja már 1 kor. 30
fillértől fekete és fehér színben
óriási választék.

„Jessy”

a jelenkor legelőkeltebb tiszt-
tűzőszere fehér vászon cipőkhöz.

Kérjük kirakatainkat megtekint-
ni és cégünket nem összeté-
vesztetni. — Flórkülsőnk bírság!

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér.
1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadohoz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátvás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekednek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor.

E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlenül eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

A legjobb minőségű bor és cse-
mege faj, dus gyökerzetű

szőlő- oltvány

valamint szőlők pótlásához al-
kalmak

gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző minden mennyiség-
ben kapható 1089

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő

ARADON,

József főherceg-ut 11. sz.

Karolina-utca sarok.

Üzletemet május 1-től
Zoltán-utca 6. sz. alá he-
lyezem át.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat,
sodrony ágybetéteket, sodrony ko-
csi-üléseket, gyermekágy és gyer-
mek-kocsikat, réz-karnisokat, mos-
dó-asztalokat felszerelve, össze-
csukható ágyakat és matraccokat.
Szállodai és kávéházi, kórház és
intézetek berendezését. Elvállalok
minden e szakmába vágó munká-
kat a legjutányosabb árak mellett.
Videki megrendeléseket pon-
tosan eszközlök. 801

1086/1915.

Hirdetmény.

A hadbavonult és a hárcéren el-
tűnt egyének hozzátartozói köréből
tömeges tudakozódások érkeznek a
wien cs. és kir. hadilevéltár hadi-
statistikai irodájához, a mely hi-
vatal részéről a kért felvilágosítá-
sok meg nem adhatók, mivel a
csapatoktól beérkezett jelentések
alapján csupán az eltűnés tényé-
ről van tudomása.

Az eltűnt katonai (népfőlkölő
stb.) egyének nevei az összes meg-
levő adatok feltűntetése mellett a
kiegészítő (népfőlkölő) parancsnok-
ságok által az illetékes kézségi
előjáróságokkal (polgármesterek-
kel, Budapestben a kerületi előjárók-
kal) közöltetnek. Ezenkívül még
felvilágosítás adására csupán a
Budapesten és Wienben alakult
tudakozódó irodák vannak hivatva.
Más hatóságoknál való tudakozó-
dás tehát céltalan.

Arad, 1915. április 22.

A városi tanács.

Üzlet- áthelyezés.

Ertesítem igen tisztelt helybeli és vidéki vevőimet, hogy **bőrkereskedésemet** május hó 1-én **Szabadság-tér 3. szám alá helyezem át.**

További szíves pártfogást kérek
teljes tisztelettel

Kalász János.

Apró hirdetések.

INGATLAN.

Lucernás

kertemet bérbe adom. Bővebbet
özv. Balla Alajosnéál Pöltenberg
Erő-u. 8. sz. 1530

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy fajtisza

3 éves Setter (szuka) eladó. Hajó-
utca 20 1517

Több keményfa oszlop

eladó Mező-u. 5. sz. 1504

Automobil

hat üléses 12 lóerős üzemképes
2 hintó és 1 fedeles hajtókocsi
előnyös árban eladó Roth Isidor-nál.
Asztalos Sándor-utca butorraktár.
1521

Ágybetét

és szalmaszák olcsón kapható,
Boró Bóni-tér 10. I. emelet. 1516

Háztartási

cikkek és butorok elköltözés miatt
jutányosan eladók. Weitzer-utca
3., II. 1446

Egy

jókarban lévő, használt kerékpár
megvételre. Cím Szekerka Pál
Gróf Leiningen-u. 8. sz. ajtó 4.
1528

Butorok

szoba és konyhaberendezés stb.
eladók. Megtekinthetők délután
1 és 3 óra között. Petőfi u. 14. sz.
1504

Valódi

nyíri homoki rózsaburgonya 50
kgmon felüli tetszésszerűen meny-
nyiságban, waggonoként is kap-
ható Rubinstein Mór-nél Arad,
Weitzer János-utca Minorita-pa-
lota. 1874

„Eos”

a világ legjobb szintelen cipő-
tisztító szere lack és színes bőr-
cipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kap-
ható kizárólag a Cipő Törsében,
Apollo mol mellett. 5161

Burgonya kapható

nagyon szép és kitűnő minőségű
Färber Lajos cégnél, Arad. 1449

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési fi-
zlete Weitzer János-u. 11. Min-
dennemű javítások és felszerelések,
hajnyíró-gépek és borotvák kö-
szörlése legpontosabban eszközöl-
tetnek. 148

Veszek

uraktól levett férfi ruhát, téli ka-
bátot, városi és utazói bundát a
legmagasabb áron. Mindennemű
használt butort veszek. Bleier Ig-
nátz, Szent-Pál-u. 12. 539

Egy hálószoba

és több butordarabok, elköltözés
miatt, eladó Asztalos Sándor-utca
2-8., első emelet. 1480

Házbérlőknek

célszerű beosztással Pichler Sándor
papír és írószerek kereskedésében
Arad Szabadság-tér 1. Telefon 308.
781

KÜLÖNFÉLE.

Aradi Torna Egyesület

pályáján, a Munkás-Othonnal szem-
ben, tennis-pályák bérelhetők a
f. időnyre. Tudakozódni Denhoff
Sándor úrnál, főposta. 1498

Költözködők figyelmébe.

Butorjavításokat és tisztítást ju-
tányos áron eszközölöm. Világos
sima hálószobák és egyéb butorok
eladók. Kápolna-u. 8. 1429

Itt az influenza.

Védekezzünk, ígyünk naponta há-
romszor Hehs-féle Vasas china-
bort, ez a kellemes zamatú itató
készítmény kitűnően absorbeálható
vasas chinint tartalmaz, miért is
ugy felelték, mint gyermekek is
nagyszerű eredménnyel veszik. —
Gyengélkedőknek, lábadozóknak,
vérszegény, sápkóros egyéneknek
legjobban ajánljuk. Ára 2/40 fill-
lér. Kapható Földes Kelemen és
Hehs Vilmos gyógyszerárán Aradon. 12

IV. Salzburgban. A bajor állami vasutak, valamint a cs. és kir.
alvámhivatalok a következő helyeken: Oberndorf, Saalbrücke, Wal-
serberg, Steinpas, Hangendenstein és a következő vámkielendítések:
Dürnberg, Grossmain és Hirschbühl.

V. Tirol-Voralbergben. Kieffersfelden, Kufstein, Scharnitz, Ehr-
wald-Greisen, Wils, Bregenz St., Margarethen, Feldkirch, Riva, Ala,
Terze, és Grigno.

VI. Krajnában Pontafel.

VII. Tengeremelléken. Cervignano, Cormons és Trieste.

VIII. Dalmáciában. Cattaro, Ragusa-Gravosa, Dara, Sebenico és
Spalató.

Arad, 1915. április 28.

Green Nándor,
főkapitány.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Idégek, melyek kétség- be ejtenek.

A legtöbb betegség, melyek
okai megmagyarázhatatlannak
látszanak, a gyenge idegek kö-
vetkezményei. Számos baj er és
nem tudjuk hová ered, egyik
baj felváltja a másikat, úgy hogy
egy gyenge idegektől kinzó
ember egy évben 365 betegség-
ben szenvedhet. Az idegrendszer
ki van merülve és ez oknál fogva
minden lehető tünetmánya le-
phet fel, rekedt tagok, fájdalom
az izmokban, egyes bőrrészek
érzékenysége, rossz kedv, csü-
göttség, féltékeny állapotok, emés-
ztési zavarok, hágyadtság és sok
más baj, melyek a gyöngyűt ide-
gek szünetek. Ne vegye kom-
nyan a természet ez intését,
mert az

1496

Idegbántalmak az élet velejét szívják ki.

A nem kezelt ideggyengeség mindig fokozódik és végleges összetörésre vezet. Valamint a só és fűszer étvágygerjesztő hat, úgy hatnak a valódi Kola-tabletták gerjesztően és élítően az idegekre.

Kola szabályozza a táplálkozást, gerjeszti a gyomrot, elősegíti az emésztést és joggal viseli ezt a nevet: „**betegségromboló**”, mert ellentétlőkéssé tesz és a testet képesíti könnyebb betegségek legyőzésére. Kola erőt és életet ad és fiatalítólag hat a testre. Vegyen egy ideig Kola-t és látja fogja, milyen jól tesz önnek. Annnyira meg vagyok arról győződve, hogy Kola önnek segíteni fog azért küldök önnek **teljesen költségmentesen egy próbát.** Kérem, kérem, hogy a valódi Kola-tabletták ártalmas részeket nem tartalmaznak, tehát nem ártalmasak. Dr. Monnet tanár. Monossein tanár, dr. Davidoff s sok világhírű orvos nagy meglepéssel nyilatkoznak a Kola-tabletták hatásáról. Teljesen ingyen mellékelek a próbaküldeményhez még egy tanulmányos és szórakoztató könyvet, mely minden tudnivalóról kioktatni fogja. Kérje meg ma az ingyen próbát, írjon azonnal egy levelező-lapot és címezze azt:

Szentlélek gyógytár, Budapest, VI., 501. oszt.

241—1915. éln. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi Belügyministeriumnak 82489—1915. sz. rende-
lete alapján közhírré teszem, hogy Ausztriában az idegenforgalomnál
átléphető osztrák határhelyiségek a következők:

Sziléziában. Vámvizsgáló épületek a következő állomásokon:
Drieditz, Oderberg, Troppau, Jägerndorf, és Weidenau, s a következő
vámtákon: Drieditz, Renardovicz, Schwarzwasser, Petrovicz, Oderberg-
Stadt, Hruschau, Diehan, Oppahof Stettin, Katharien, Warworowicz,
Jägerndorf, Obelsdorf, Hotsenplotz-Stubendorf, Battelsdorf, Zuckmantel,
Niklosdorf, Weidenaustadt, Barzdorf, Weisbach, Weiswasser, és Krau-
tenwalde.

II. Csehországban. Minden nyilvánosan közlekedő vasút, a vizek-
nél levő kirakodó helyek és a nyamutak.

III. Felső-Ausztriában. Braunau, am Im (Simbach) Schärding
(Passau) Ach, Haibach, Marzhilf oberkappel, 1. Hanging és Angerhauser.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
2. Jellege alatt.
3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet meg tudni.
4. Legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
5. A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Romény I.

Azt hiszem, legutolsó híradásom elkerülte figyelmét. Egyrészt azért gondolom, mivel említést nem tettél róla, másrészt pesszimista gondolataidért! Pedig okod nincs rá, nagyon végtelenül, változatlanul szeretlek; örülve a közelgő napoknak. Meglepni nem akarlak és igérem, hogy tudóstani foglak. Sokszor csókol hűséges szeretettel a Tied. 1581

Fiatalkorú fiú

Uriasszony keresi idősebb előkelő jómódú uriember állandó, tisztességes ismeretséget. Kalandvágyók kíméljenek. Leveleket lapban jelezve „Május” jellegre a kiadóba kérek. 1474

Két fiatal uriember

két helybeli vagy vidéki hölgy-szalmaöveg vagy tisztességes ismeretséget keresi. Teljes című leveleket „Unalom” jellegre kétfős borítékban a kiadóhivatal továbbítja. 1500

ALKALMAZÁST KERES.

Masszírozónő

hűsághoz ajánlkozok hölgyeket masszírozni, tyukszemét vágni, esetleg vidékre gőzfürdőbe is elmegy. Cím József főherceg-ut 8., ajtó 5. 1505

ALKALMAZÁST NYER.

Jól főző szakácsnő

kl hosszabb bizonyítványokkal rendelkezik, május 1-re keresek Boros Beni-tér 1. sz., II. em. 1891

Franciá kisasszony

nagyobb gyermekek mellé felvétetik. Cím a lap kiadóhivatalában. 1422

Négy polgárit végzett

fiatal ember helybeli iparvállalat irodájában gyakornokul felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1465

Keresek

ügyes főzőkereskedő segédet. Román nyelven feltétlenül szükséges. Pollák M. és Társa, Lippa. 1491

Bejárónőt keresek
május 1-re. Tudakozódnál Szent László-u. 1., I. em., jobbra. 1501

Két gyermek mellé
intelligensebb nő keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 1503

Szakácsnő
— 30—40 éves — jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

ÜZLETEK.

Értesítem
a n. 6. közönséget, hogy József főherceg-utí vasbutor üzletemet áthelyeztem Asztalos Sándor-utca 1. és 5. szám alá. További szíves pártfogást kérek, tisztelettel Garai Károly, butorkészítő. 1509

Üzlethelyiség
két szobás lakással, alatta nagy pincével, május 1-re kiadó Weitzer-utca 13., főpostával szemben. — Ugyanott két egyszobás erkélyes lakás kiadó. 1495

KIADÓ LAKÁS.

Női vagy férfi szabóságnak
alkalmas 4 szobás lakás, a város legforgalmasabb helyén, azonnal kiadó. Bővebbet Kell és Krausz cégnél. 1502

Kiadó
Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy II. emeleti 5 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1508

Kiadó
Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 3 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1507

Hasszinger u. 6. sz. a.
két elegáns butorozott emeleti szoba egy kis konyhával, jégkészítő használatával, villany világítás és vízvezetékekkel, május hó 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítást ad, Löwinger Albert ur ugyanott balra. 1499

Egy utcai
butorozott szoba konyhával vagy anélkül is, Varjassy József-utca 7. szám alatt kiadó. 1519

1, szükség esetén 2
szoba elegáns butorozva minden modern conforttal kiadó. Bohus palota Ziffer. 1525

Két szép
utcai szoba fürdőszobával és minden hozzátartozóval május 1-re kiadó, Óvár-utca 5/a. 1518

Egyszobás lakás
konyhával és összes mellékkeliségekkel Május 1-ére kiadó, Rákóczi-utca 10. alatt. 1510

1 vagy esetleg 2 utcai szoba,
amely irodának is igen alkalmas, május 1-re kiadó. Bővebbet Ingusz I. és Fla cégnél, Weitzer J.-utca. 1582

3 és 2 szobás lakások
olcsón kiadók Thököly Imre-utca 52. sz. 1526

Orszy-utca 8. alatt
központi fűtés, állandó melegvízellátás, villany-, gázvezeték, gáztakaréktűzhely, edényöblítő asztalokkal ellátott modern 2 és 4 szobás lakások május hó 1-re kiadók. Telefon 975. 1472

2 szobás
udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Első emeleti
utcai lakás egy szoba alkövvel előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5—6. sz. 991

Garzon lakás
Erzsébet-körút 88. szám alatt (2 utcai szoba és nagy nyitott balkon) butorozva, vagy anélkül, május 1-ére kiadó. Ertekezhetni ugyanott Dr. Vadász ügyvédnél. 1488

Utcai
butorozott szoba kiadó, esetleg regelit is. Övégy hölgnél, magányos hölgy részére. Rákóczi-u. 5. I. 6. 1527

Tökölyi Imre-u 51. szám
alatt kiadó 5 szoba, fürdőszoba konyha stb. mellékkeliségek (víz-vezeték, villany) azonnal vagy május 1-sejére. Tudakozódnál Erzsébet körút 24. sz. földszint 2. szám. 1514

Egy egészen butorozott
2 ablakos utcai szoba kiadó Kossuth-utca 12. sz. 1520

Kiadó
Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékkeliségekkel, azonnalra, vagy 1916. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

2 szobás
modern lakás teljesen butorozva, konyhaedény használatával kiadó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási Irodában Deák Ferenc-u. 8. Telefon 816. 1496

Andrássy-tér 8. sz.
alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

5 szobás
modern földszinti lakás augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási Irodában, Deák Ferenc-u. 8. Telefon 816. 1462

3—4 és 5 szobás lakások
újjonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékkeliségekkel, irodának is alkalmas, azonnalra kiadó Hasszinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 8081

5 szobás utcai
elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás második emeleti udvari lakás minden conforttal és mellékkeliségekkel együtt, május 1-re Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Kérje

ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüsttárgyakról, hangszerekről, fegyverekről stb. 4000 képet tartalmazó főárjegyzéket.

Risó órágyár, Konrad János és k. ady. szállító, Brúx 1100. sz. (Csehország.)

Nikkel bórnyó-óra K 3.80, jobb K 4.30, O-észlet rem-rem. óra K 4.80, svájci bórnyó-órával K 5.—, háború-émlék-óra K 6.50, rádió-órával K 8.50, ébresztővel K 24.50, nikkel-ébresztő K 2.90, jali-óra K 3.40, 8 évi jóállás. — Székhelye utánvétel. Készletet mindig! Kiosztás megengedve vagy pénz vissza. 878

Veszek és eladok:

**burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsírt,
szappant**

waggontételenként és mmá-zsánként.

Kalmár Endre
Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670.

**Aranyat
és
Ezüstöt**

legmagasabb áron vesz,
vagy becsere; ugyancsak
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos
órák és ékzerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 944.

„Matteine”
poloska és molyirtó vállalat
Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.
Telefon 10-43.
(Telefonsz.: Pásztor)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csakévi évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jóállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorokat, sem semmi más nem távolíthatók el, így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 1281